

ข้อมูล

เพื่อการวางแผนพัฒนา
การเกษตรรายสินค้า
ของจังหวัดสระบุรี

“มะม่วงมันหนองแซง”

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี
กันยายน 2568

คำนำ

จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร ลักษณะพื้นที่เป็นบริเวณลุ่มน้ำที่ราบภาคกลางรวมกับอีกส่วนหนึ่งของทิวเขา สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดสระบุรี นับว่าเป็นทำเลแห่งการเพาะปลูก ตอนเหนือ ตะวันออก และตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบ เหมาะในการทำนา แม่น้ำที่สำคัญมีเพียงสายเดียว คือ แม่น้ำป่าสัก ซึ่งนับว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่ของจังหวัดสระบุรี เป็นแหล่งน้ำสำคัญ สำหรับใช้ในการเกษตรและประโยชน์อย่างอื่น ประชากรส่วนมากของจังหวัดสระบุรีประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง

นอกจากนี้ ยังมี **“มะม่วงมันหนองแขง”** ซึ่งเป็นไม้ผลที่สำคัญชนิดหนึ่งของอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี แต่เดิมชาวบ้านอำเภอหนองแขงปลูกมะม่วงมันหนองแขงกันทั่วครัวเรือน บ้างปลูกเป็นอาชีพ บ้างปลูกตามหัวไร่ปลายนา เมื่อถึงฤดูกาลมะม่วงมันหนองแขงจะนำไปวางจำหน่าย ผู้คนที่รู้จักในชื่อเสียงของมะม่วงมันหนองแขง จะซื้อหรือนำไป เป็นของฝาก ด้วยความโดดเด่นเพราะรสชาติที่แตกต่างที่มีความหวาน มัน กรอบ ของมะม่วงมันหนองแขง และในความ ที่มะม่วงมันหนองแขงเป็นอัตลักษณ์ของอำเภอหนองแขง จึงได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หรือ GI (Geographical Indication) เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ เปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า แต่ปัจจุบันมีผู้ปลูกมะม่วงมันหนองแขงน้อยลง สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งเกิดจากการทำลายของด้วงหนวดยาว เจาะลำต้น มะม่วงมันหนองแขง ทำให้ต้นมะม่วงมันหนองแขงยืนต้นตาย จึงทำให้การปลูกมะม่วงพันธุ์ต่าง ๆ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้ สีทอง มะม่วงเขียวเสวย ฯลฯ มากขึ้น

เอกสารเล่มนี้ คณะผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปลูกมะม่วงมันหนองแขง โดยเน้นการปลูก การขยายพันธุ์ การดูแลรักษา รวมไปถึง ความสำคัญและการอนุรักษ์มะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี ตลอดจนกระบวนการปลูกและผลิตมะม่วงมัน หนองแขงให้ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ สินค้า GI เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่า สินค้ามะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี อีกทั้งมุ่งหวังให้เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงมันหนองแขง ได้ใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

คณะผู้จัดทำหวังว่า เอกสารเรื่อง ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้าของจังหวัดสระบุรี **“มะม่วงมันหนองแขง”** เล่มนี้ จะเป็นสื่อที่อำนวยความสะดวกต่อการค้นคว้าหาความรู้ และเป็นแหล่งข้อมูล ที่ผู้สนใจสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการเกษตรต่อไป

คณะผู้จัดทำ

กันยายน 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับมะม่วงมันหนองแขง	1
1.1 แหล่งปลูกมะม่วงมันหนองแขง	2
1.2 ฤดูปลูกและสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม	2
1.3 ลักษณะทั่วไป	3
1.4 การขยายพันธุ์มะม่วงมันหนองแขง	4
1.5 การปลูกมะม่วงมันหนองแขง	7
1.6 การดูแลรักษา	10
1.7 โรคและแมลงที่สำคัญของมะม่วงมันหนองแขง	13
1.8 การเก็บเกี่ยว	15
บทที่ 2 ความสำคัญและการอนุรักษ์ มะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี	16
2.1 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับกิจกรรมการปลูกมะม่วงมันหนองแขงทรงปลูก เกษตรกรอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี	16
2.2 งานสืบสานตำนานมะม่วงมันหนองแขง	17
บทที่ 3 สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”	20
3.1 คำนิยามของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”	20
3.2 แหล่งปลูกมะม่วงมันหนองแขง ของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”	20
3.3 ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูก สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”	21
3.4 การขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	21
3.5 การจำหน่าย	23
3.6 การบรรจุหีบห่อ	23
3.7 แผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี	23
3.8 คณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	27
3.9 ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	27
3.10 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก ผู้รวบรวม ผู้บรรจุ และผู้จำหน่าย	30
3.11 การตรวจประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	33
1. คำสั่งจังหวัดสระบุรี ที่ 2431/2563	34
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	
2. แบบฟอร์ม การขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย	38
3. แบบบันทึกการผลิต สินค้า : มะม่วงมันหนองแขง	41
4. แบบบันทึกการจำหน่าย สินค้า : มะม่วงมันหนองแขง	42
5. แบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี (แบบเดี่ยว)	43
6. แบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี (แบบกลุ่ม)	49
7. แบบตรวจติดตามการแก้ไข สินค้า : มะม่วงมันหนองแขง	55
8. ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ทะเบียนเลขที่ สข 64100165	56
เอกสารอ้างอิง	67

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 พื้นที่รวมปลูกมะม่วงมันหนองแซง จังหวัดสระบุรี	19
ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกมะม่วงมันหนองแซง จังหวัดสระบุรี ที่ได้ใบอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI	22
ตารางที่ 3 แผนการควบคุมตรวจสอบสินค้า “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี”	24

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ลักษณะของต้นและผลของมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี	1
ภาพที่ 2 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี	2
ภาพที่ 3 ลักษณะทางกายภาพของมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี	3
ภาพที่ 4 กิจกรรมขยายพันธุ์ต้นไม้ทรงปลูก มะม่วงมันหนองแขง ตามโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567	6
ภาพที่ 5 ตัวอย่างการเสียบยอดต้นมะม่วง	7
ภาพที่ 6 ตัวอย่างแสดงการเตรียมดินสำหรับปลูกต้นมะม่วง	8
ภาพที่ 7 ตัวอย่างแสดงการขุดหลุมปลูกสำหรับปลูกต้นมะม่วง	9
ภาพที่ 8 ตัวอย่างแสดงการปลูกต้นมะม่วง	10
ภาพที่ 9 ตัวอย่างแสดงการให้น้ำต้นมะม่วง	10
ภาพที่ 10 ตัวอย่างแสดงการใส่ปุ๋ยต้นมะม่วง	11
ภาพที่ 11 ตัวอย่างแสดงการตัดแต่งกิ่งต้นมะม่วง	12
ภาพที่ 12 ตัวอย่างแสดงการกำจัดวัชพืชบริเวณต้นมะม่วง	12
ภาพที่ 13 ตัวอย่างโรคพืชที่มักเกิดกับต้นมะม่วง	14
ภาพที่ 14 ตัวอย่างแสดงการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วง	15
ภาพที่ 15 กิจกรรมการปลูกมะม่วงมันหนองแขงทรงปลูก	17
ภาพที่ 16 งานเทศกาลมะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี	18
ภาพที่ 17 กิจกรรมการประกวดผลมะม่วงมันหนองแขง	18
ภาพที่ 18 ตัวอย่างสัญลักษณ์ที่ต้องแสดงบนสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	23
ภาพที่ 19 แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”	30

บทที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับมะม่วงมันหนองแซง

ความเป็นมาและความสำคัญของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี (Saraburi Man Nong Saeng Mango) เป็นมะม่วงประจำถิ่น ชาวบ้านปลูกมะม่วงกันทุกครัวเรือน บ้างก็ปลูกเป็นอาชีพ บ้างปลูกตามหัวไร่ปลายนา ตามประวัติที่ทราบมา คือ พ่อเฒ่าทิมคนบ้านหนองน้ำสร้าง ได้ไปเยี่ยมญาติซึ่งบวชเป็นพระอยู่ในกรุงเทพฯ เกือบร้อยปีที่ผ่านมาแล้ว ไปพักอยู่กับพระหลายวัน ได้รับประทานมะม่วงอร่อยจึงเก็บเมล็ดไว้ เมื่อกลับบ้านได้อาเมล็ดมะม่วง 3 เมล็ด มาฝากแม่เฒ่าคำ แม่เฒ่าคำก็เอาเมล็ดมะม่วงทั้งสามปลูกไว้ข้างยุงข้าวที่บ้านหนองน้ำสร้าง โดยไม่รู้ว่าเป็น เมล็ดมะม่วงอะไร พอมะม่วงโตมีผลออกมาในระยะใกล้เคียงกันทั้ง 3 ต้น ก็ปรากฏว่าต้นหนึ่งผลโตมาก คือมะม่วงหัวช้าง อีกต้นหนึ่งผลใหญ่เวลาสุกผิวส่วนทางหัวสีแดงจัด เรียกตลับนาค สำหรับต้นที่เหลือคือมะม่วงมัน เพราะรสชาติเวลารับประทานเข้าไปแล้วมันติดแปลกไปจากมะม่วงต้นอื่น ๆ ไม่ว่าจะรับประทานตอนไหน มันจะไม่เปรี้ยว เจ้าของเลยตั้งชื่อว่า “มะม่วงมัน” จากนั้นเพื่อนบ้านก็ขอพันธุ์ไปปลูก ต้นมะม่วงก็ค่อย ๆ แพร่หลายขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจุบันจังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะอำเภอหนองแซงและอำเภอใกล้เคียงเป็นแหล่งปลูก มะม่วงมันหนองแซงสระบุรีที่มีคุณภาพ เพราะมะม่วงมันหนองแซงสระบุรีมีรสชาติหวาน มัน อร่อยกว่าที่อื่น เมื่อผลโตขนาดเท่าหัวนิ้วโป้งจะเริ่มมีรสชาติมัน รสชาติจะดีที่สุดตอนเข้าไคลแล้ว นิยมบริโภคดิบโดยเฉพาะ เมื่อแก่จัดจะมีรสมันจัด หวาน กรอบ แตกต่างจากมะม่วงมันพันธุ์อื่น ๆ ซึ่งส่วนมากจะมีรสชาติดิบเฉพาะตอน แก่จัด มะม่วงมันหนองแซงสระบุรีนี้หากนำไปปลูกที่อื่น รสชาติจะหายไปจากดั้งเดิมทันที มะม่วงมันหนองแซง สระบุรีจึงมีเอกลักษณ์เฉพาะตามพื้นที่ปลูกเป็นของตนเองจนเป็นที่กล่าวขานโด่งดังไปทั่วทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

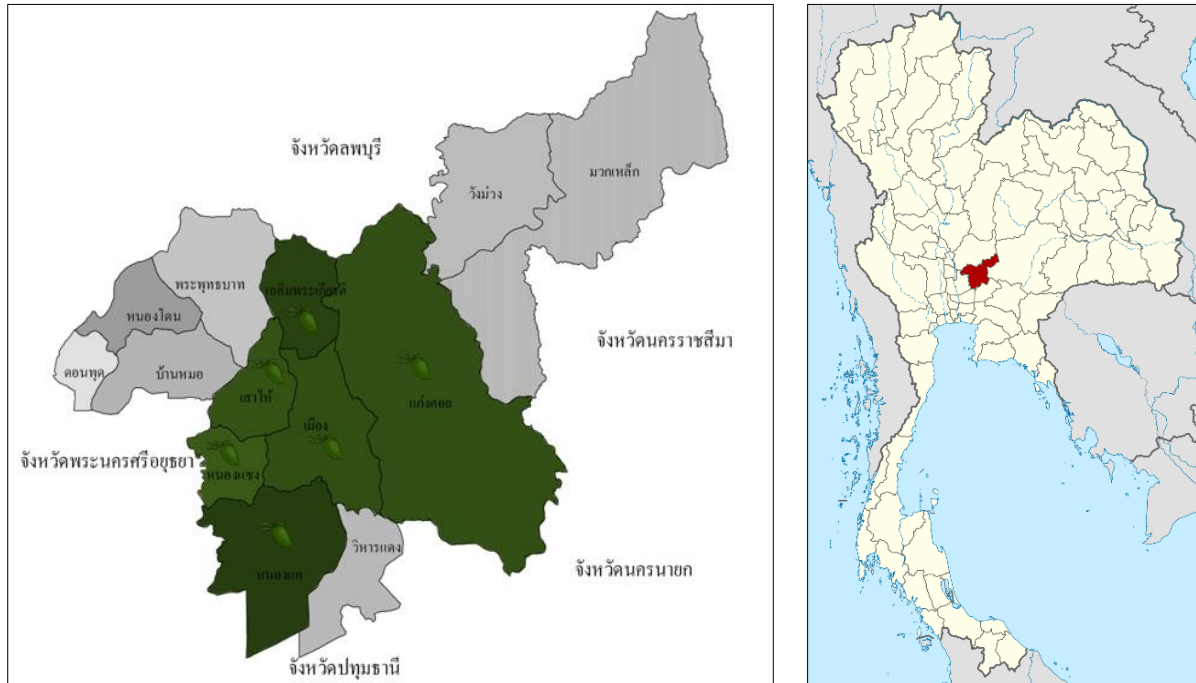
มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี (Man Nong Saeng Mango) หมายถึง หมายถึง มะม่วงพันธุ์ มันหนองแซง รสชาติดิบ หวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยวแม้ผลยังอ่อน ผลทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ ผิวเปลือก บางสีเขียวนวล มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล

ภาพที่ 1 ลักษณะของต้นและผลของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

1.1 แหล่งปลูกมะม่วงมันหนองแซง

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแซง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค รายละเอียดตามรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

1.2 ฤดูปลูกและสภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม

มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี ควรปลูกช่วงต้นฤดูฝน หรือประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม เนื่องจากในฤดูฝนอากาศมีความชุ่มชื้นทำให้มะม่วงตั้งตัวได้เร็วและเป็นการสะดวกเพราะไม่ต้องรดน้ำในระยะแรก แต่ถ้าหากมีระบบการให้น้ำที่ดีและเพียงพอ สามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล มะม่วงที่ปลูกด้วยวิธีการทาบกิ่ง เสียบกิ่ง ใช้เวลาประมาณ 3 - 4 ปี จึงจะให้ผล ส่วนมะม่วงที่ปลูกด้วยต้นพันธุ์ที่มาจากการเพาะเมล็ด จะใช้เวลา 5 - 6 ปี โดยปกติมะม่วงจะออกดอกในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และผลจะแก่ในราวปลายเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนของทุกปี แต่ในบางปีก็จะออกดอกติดผลไม่ตรงช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของต้น สภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ และการดูแลรักษา

1.3 ลักษณะทั่วไป

มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี (Saraburi Man Nong Saeng Mango) ชื่ออันเป็นเอกลักษณ์นี้ บ่งบอกถึงที่มาที่ไปได้เป็นอย่างดี นั่นก็คือ มะม่วงประจำถิ่นของจังหวัดสระบุรี ซึ่งปลูกกันทั่วครัวเรือน บ้างก็ปลูกเป็นอาชีพ บ้างก็ปลูกตามหัวไร่ปลายนาของจังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะอำเภอหนองแซงและอำเภอไกล่เคียงเป็นแหล่งปลูกมะม่วงมันหนองแซงสระบุรีที่มีคุณภาพ มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี จึงมีเอกลักษณ์เฉพาะตามพื้นที่ปลูกเป็นของตนเองจนเป็นที่กล่าวขานโด่งดังไปทั่วทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถทำรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกได้หลายหมื่นบาทต่อปี

ลักษณะทางกายภาพ

มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี มีลักษณะผลเป็นทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ ขนาดปานกลาง เปลือกและผิวค่อนข้างบาง ผิวสีเขียวนวลเกลี้ยง มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล รสชาติมัน หวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยวแม้ผลยังอ่อน นิยมรับประทานเป็นมะม่วงดิบ ผลดิบ ผิวของเปลือกจะมีสีเขียวนวล สีของเนื้อค่อนข้างขาว ลักษณะสีของเนื้อจะละเอียด ไม่มีเสี้ยน รสชาติจะมันกรอบตั้งแต่ยังเป็นผลเล็ก เมื่อแก่จัดจะมีรสมัน หวาน และกรอบ เนื้อจะออกสีเหลืองนวล เมล็ดมีลักษณะแบนยาว เมล็ดลึบ

ผล รูปทรงรีปลายมน แก้มมะม่วงอวบ เมล็ดมีลักษณะแบนยาว เนื้อในเมล็ดมีน้อย

เปลือก สีเขียวนวลมีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล ผิวเปลือกบาง

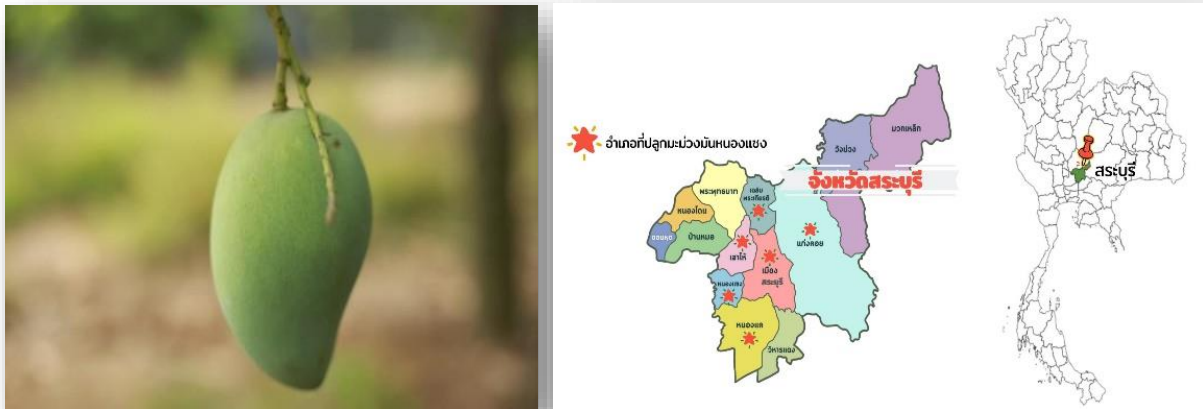
เนื้อ ลักษณะเนื้อจะละเอียด เมื่อแก่จัดจะออกสีเหลืองนวล ไม่มีเสี้ยน

รสชาติ มัน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยว รับประทานได้ตั้งแต่ผลยังอ่อน เมื่อผลแก่จะยิ่งมัน ออกรสหวาน

ภาพที่ 3 ลักษณะทางกายภาพของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

มะม่วงมันหนองแซง มีรสชาติเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์ มัน หวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยวแม้ผลยังอ่อน ทำให้มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี” ซึ่งสามารถปลูกได้ใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองแซง อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค

นอกจากรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์แล้ว ลักษณะเฉพาะตัว ที่มีผลทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ ผิวเปลือกบาง สีเขียวนวล มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผลแล้ว ตามประวัติยังเล่ากันว่าเป็นมะม่วงที่ไม่ว่าจะรับประทานตอนไหน มันจะไม่เปรี้ยว จึงได้ชื่อว่า **“มะม่วงมัน”** รสชาติจะดีที่สุดตอน**เข้าโคล**แล้ว นิยมบริโภคดิบโดยเฉพาะเมื่อแก่จัดจะมี รสมันจัด หวาน กรอบ แตกต่างจากมะม่วงมันพันธุ์อื่น ๆ

หมายเหตุ : “โคล” หมายถึง ระยะก่อนการเก็บเกี่ยว เป็นระยะที่เมล็ดของมะม่วงมีเปลือกหุ้มเมล็ดเริ่มแข็งขึ้น โดยทั่วไป เรียกว่า “เข้าโคล” ที่มา : สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

1.4 การขยายพันธุ์มะม่วงมันหนองแขง

การเตรียมต้นพันธุ์ ต้นพันธุ์มะม่วง มีวิธีการขยายพันธุ์หลายวิธี เช่น การเพาะเมล็ด การทาบกิ่ง และการเสียบยอด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 การเพาะเมล็ด โดยทั่วไป การเพาะเมล็ดมีจุดประสงค์สองประการคือ เพื่อใช้ปลูกโดยตรง และเพื่อใช้เป็นต้นตอสำหรับการขยายพันธุ์แบบต่าง ๆ เช่น การติดตา การทาบกิ่ง เป็นต้น การเพาะเมล็ด เป็นวิธีดั้งเดิมที่ใช้กันมานาน ข้อดีของการขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดคือ ทำได้ง่าย ได้จำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว ต้นมะม่วงที่ได้จากการเพาะเมล็ด ต้นจะใหญ่โตมีอายุยืนนาน เพราะมีระบบรากที่แข็งแรง ข้อเสียคือ ออกดอกออกผลช้ากว่าการขยายพันธุ์ด้วยการติดตา หรือการทาบกิ่ง

1) การเพาะเมล็ดจำนวนไม่มากนักอาจจะเพาะในกระบะหรือในภาชนะต่าง ๆ เช่น กระถาง และถุงพลาสติก ส่วนการเพาะเมล็ดจำนวนมาก ๆ ควรเพาะในแปลงเพาะชำเสียก่อน แล้วจึงขุดไปปลูก หรือนำไปทาบกิ่งต่อไป

2) การเก็บเมล็ดที่จะนำมาเพาะ ควรคัดเลือกเก็บจากต้นแม่ที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่แคะแกร็น มะม่วงที่จะเก็บมาต้องแก่จัด หรือสุกปากตะกร้อควรมีขนาดและน้ำหนักเท่าๆ เมล็ดที่จะนำมาเพาะเพื่อใช้เป็นต้นตอ ควรเป็นเมล็ดของมะม่วงพันธุ์ที่แข็งแรง ทนทานต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ดี

3) การเตรียมเมล็ดจะนำเมล็ดมะม่วงที่แก่จัด แกะเมล็ดในมาเพาะ ให้ใช้มีดคมๆ ตัดปลายเมล็ดออกเป็นเล็กน้อย เพื่อให้เห็นช่องว่างภายใน รอยที่ตัดให้ค่อนข้างตรงด้านท้องของเมล็ด แล้วฉีกเปลือกของเมล็ดนอกออกเป็น 2 ซีก แล้วเอาเมล็ดที่อยู่ภายในซึ่งมีเยื่อบาง ๆ หุ้มอยู่ออกมาทำการเพาะ วิธีนี้จะช่วยให้เมล็ดโปร่ง อากาศ และน้ำเข้าไปในเมล็ดได้ง่าย เมล็ดงอกได้เร็ว และถ้ามีแรงงานพอ ให้แกะเอาเปลือกแข็งที่หุ้มเมล็ดออกทั้งหมด เอาแต่เนื้อข้างในไปเพาะ ก็จะทำให้งอกได้ดียิ่งขึ้นอีก เมล็ดที่เอาเนื้อออกแล้ว ให้รีบเพาะภายใน 1 สัปดาห์ ไม่ควรเก็บไว้นานเกินกว่า 1 เดือน จะเพาะไม่งอก หรือถ้างอกต้นก็จะไม่ค่อยแข็งแรง การทิ้งเมล็ดให้โดนแดดโดนลม จะทำให้ความงอกเสียไป เมื่อได้เมล็ดมาแล้ว ควรคัดเมล็ดโดยการนำเมล็ดไปแช่น้ำ เมล็ดที่จมน้ำจะเป็นเมล็ดที่สมบูรณ์นำไปเพาะได้ดี ส่วนเมล็ดลอยน้ำให้คัดทิ้งไป เมล็ดที่ดีจะนำไปเพาะเลยก็ได้ แต่อาจจะงอกช้า

วิธีเพาะเมล็ดที่ดีควรใช้ทรายผสมกับขี้เถ้ากลบและปุ๋ยอินทรีย์ ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วใส่ในกระบะเพาะ รดน้ำให้ชุ่ม แล้วนำเมล็ดที่แกะออกมาแล้ว มาปักชำลงในกระบะเพาะที่เตรียมไว้ การเพาะในภาชนะต่าง ๆ ให้ฝังเมล็ดแล้วแต่ขนาดของภาชนะ ส่วนการเพาะในกระบะหรือในแปลงเพาะ ให้เพาะเป็นแถวๆ ห่างกันพอประมาณ การฝังเมล็ดควรให้ลึกประมาณ 2 นิ้ว โดยให้ด้านท้องของเมล็ดอยู่ด้านล่าง ตั้งส่วนท้องของเมล็ดเอียงเป็นมุมประมาณ 45 องศา ให้ส่วนหัวของเมล็ดขึ้นมาเหนือทรายในกระบะเพาะเล็กน้อย จะทำให้เมล็ดงอกดี และต้นที่ได้ตั้งตรง เสร็จแล้วรดน้ำให้ชุ่ม และรดน้ำทุกวันถ้าฝนไม่ตก เมล็ดที่สมบูรณ์จะงอกภายใน 1 สัปดาห์ ถึงประมาณ 20 วัน หลังจากงอกแล้วประมาณ 3 เดือน นำต้นกล้าที่งอกนั้นไปชำในถุงพลาสติกขนาดเล็ก ใส่ดินที่มีใบไม้ผุมาก ๆ หรือขุยมะพร้าวผสมกับปุ๋ยอินทรีย์ หลังจากปักชำอีกประมาณ 3 - 4 เดือน ต้นกล้ามะม่วงจะมีขนาดพอเหมาะในการนำไปทาบกิ่ง ส่วนการขุดต้นเพื่อนำไปปลูกในส่วนนั้น ควรรอให้ต้นโตได้ขนาดเสียก่อนจึงขุด หรืออาจขุดมาปลูกไว้ในกระถางเสียก่อน เพื่อความสะดวกในการขนย้ายหรือรอเวลาปลูก

1.4.2 การทาบกิ่ง เป็นวิธีที่นิยมกันมากในปัจจุบัน เพราะการเพาะเมล็ดจะทำให้มีการกลายพันธุ์ได้ง่าย จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับมะม่วง การทาบกิ่งต้นที่ได้จะตรงตามพันธุ์เดิม และยังมีรากแก้วที่แข็งแรง เช่นเดียวกับการปลูกด้วยเมล็ด ต้นที่ได้ก็ให้ผลเร็วกว่าการปลูกด้วยเมล็ด วิธีทาบกิ่งต้องเตรียมต้นตอเพื่อนำไปทาบกิ่งมะม่วงพันธุ์ที่ต้องการ โดยต้องเลือกต้นตอที่มีคุณภาพ แข็งแรง เช่น มะม่วงแก้ว ฟาลัน หัวช้าง ไม่ควรใช้ต้นตอพันธุ์มะม่วงที่มีกลิ่นแรงหรือพันธุ์ที่จะทำให้คุณลักษณะของมะม่วงมันหนองแขงสระบุรีเปลี่ยนแปลงไป

1) การเตรียมต้นตอ ต้นตอที่จะนำมาทาบกิ่งก็คือ ต้นกล้ามะม่วงที่ได้จากการเพาะเมล็ด การที่จะทำให้เมล็ดมะม่วงงอกเร็วขึ้นต้องแกะเอาเปลือกซึ่งหุ้มเมล็ดออก แล้วจึงเอาเมล็ดที่อยู่ภายในมาเพาะ อายุของต้นกล้าที่จะใช้เป็นต้นตอควรมีอายุตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป หรือลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร เมื่อต้องการทาบกิ่ง ก็ขุดแยกต้นตอออกจากกระบะเพาะ นำไปชำในถุงพลาสติก ใส่ขุยมะพร้าวที่แช่น้ำเตรียมไว้ลงไปให้เต็มถุง ผูกปากถุงอย่าให้แน่นมาก ก็พร้อมที่จะนำไปทาบกิ่งได้

2) การเลือกกิ่งพันธุ์ ให้เลือกกิ่งที่มีขนาดเล็กเท่ากับขนาดของต้นตอ จะใหญ่กว่าสักเล็กน้อยก็ได้ แต่อย่าให้ใหญ่กว่ามากนัก กิ่งพันธุ์ควรเป็นกิ่งที่กำลังเจริญเติบโต ไม่แกระแกร็น กิ่งมีลักษณะกลม ไม่เป็นเหลี่ยม กิ่งพันธุ์ต้องไม่แก่กว่าต้นตอมากนัก และไม่มีโรคแมลงรบกวน ถ้าได้กิ่งที่ตั้งตรงจะดีมาก เพราะสะดวกในการทำงาน ส่วนกิ่งที่เอนก็ใช้ได้ แต่กิ่งที่ห้อยย้อยลงล่างไม่ควรใช้ทาบกิ่ง ถ้าจำเป็นต้องใช้ ให้ผูกกิ่งให้ตั้งตรง

3) วิธีการทาบกิ่ง ใช้มีดที่สะอาดและคมเฉือนต้นตอออกประมาณ 1 ใน 3 ของต้นตอ โดยเฉือนขึ้นไปหายอดของลำต้น เฉือนให้ห่างจากปากถุงพลาสติกราว 2-3 นิ้ว ยอดของต้นตอจะถูกตัดขาดออกไป แล้วใช้มีดบากให้เป็นปากฉลาม ยาวประมาณ 2 - 3 นิ้ว ใช้มีดคม ๆ เฉือนที่กิ่งพันธุ์ สึกเข้าไปในเนื้อไม้เล็กน้อย รอยเฉือนยาวประมาณ 2 นิ้ว ให้มีขนาดและลักษณะเด่นเดียวกับรอยเฉือนของต้นตอ นำรอยเฉือนทั้งสองมาประกบกันให้แนบสนิท โดยให้ปากฉลามสอดเข้าไปในรอยเฉือนพอดีกับกิ่งพันธุ์ดี ให้เปลือกของทั้งสองสัมผัสกันให้มากที่สุด แล้วใช้ผ้าพลาสติกพันและรัดรอยต่อทั้งสองให้แนบสนิท เพื่อกันน้ำซึมเข้าไปในรอยทาบ โดยพันจากล่างขึ้นบน เสร็จแล้วใช้เชือกผูกถุงที่หุ้มโคนต้นตอให้ติดกับกิ่งพันธุ์ เมื่อทาบกิ่งครบ 30 วัน ให้คว่ำกิ่งพันธุ์ดี สึกประมาณครึ่งกิ่ง ในระหว่างนี้ให้คอยดูความชื้นในถุงด้วย ถ้าขุยมะพร้าวในถุงแห้งเกินไปให้รดน้ำ หลังจากนั้น ทิ้งไว้ประมาณ 45 - 60 วัน รอยทาบของกิ่งจะประสานกันสนิท ตัดกิ่งพันธุ์ดีตรงใต้รอยทาบประมาณ 1 นิ้ว เพื่อนำไปชำ แล้วปลูกลงไป

4) การชำต้นทาบกิ่ง เมื่อตัดต้นทาบกิ่งออกมาแล้ว ให้แกะเอาถุงพลาสติกที่หุ้มโคนอยู่ออก เอาไปชำในน้ำสักพักหนึ่งก่อน แล้วจึงนำไปชำในดิน ต้นที่เห็นว่าขุยมะพร้าวแห้งมาก อาจชำไว้ในน้ำก่อนสัก 1 - 3 วัน จึงนำไปชำในดิน ภาชนะที่สามารถใช้ชำได้แก่ กระถาง หรือถุงพลาสติก โดยแกะขุยมะพร้าวออกบ้าง แล้วใส่ดินลงไป กดดินรอบ ๆ โคนต้นให้แน่นพอประมาณ แล้วปล่อยให้ต้นทาบกิ่งนี้เจริญต่อไปอีกประมาณ 1 เดือน ต้นก็จะตั้งตัวแข็งแรง นำไปปลูกหรือจำหน่ายได้

ภาพที่ 4 กิจกรรมขยายพันธุ์ต้นไม้ทรงปลูก มะม่วงมันหนองแขง ตามโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567
(ที่มาของภาพ : <https://saraburi.doae.go.th/wihandaeng/?p=6166>)

1.4.3 การเสียบยอด เป็นอีกหนึ่งวิธีการที่นิยมนำมาใช้ในการขยาย/ เปลี่ยนพันธุ์มะม่วงด้วยวิธีการนำยอดพันธุ์ดีมาเสียบในต้นตอเดิม โดยต้องเลือกต้นตอที่มีคุณภาพ แข็งแรง เช่น มะม่วงแก้ว ฟาลัน หัวช้าง ไม่ควรใช้ต้นตอพันธุ์มะม่วงที่มีกลิ่นแรงหรือพันธุ์ที่จะทำให้คุณลักษณะของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรีเปลี่ยนแปลงไป

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการเสียบยอดต้นมะม่วง (ที่มา : เว็บไซต์ Mepanya.com)

- 1) เลือกช่วงเวลาในการเสียบกิ่งพันธุ์ของมะม่วง ควรลงมือทำในช่วงต้นเดือนมีนาคม
- 2) ตำแหน่งการเสียบยอดนั้นควรให้เสียบที่ปลายยอดเท่านั้น เพราะจะทำให้มีการแทงช่อดอกได้ดีกว่าการเสียบยอดในตำแหน่งอื่น
- 3) วิธีการเสียบกิ่ง ใช้วิธีการเสียบข้าง วิธีการเสียบยอดให้ตัดยอดและเสียบตรงด้วยการเฉือนเปลือกกิ่งต้นตอให้เป็นแผลยาวประมาณ 1.5 นิ้วแล้วจึงนำยอดพันธุ์ที่เลือกไว้ตัดใบออกให้หมด แล้วเฉือนเป็นรูปปากฉลาม ยาวประมาณ 1.5-2 นิ้วเช่นกัน จึงนำมาประกบกับรอยแผลต้นตอ เสร็จแล้วพันด้วยพลาสติกให้มิดยอด

- 4) ปลอยทิ้งไว้ประมาณ 20-25 วัน ยอดพันธุ์มะม่วงก็จะเริ่มแตกตาให้เปิดพลาสติกตรงบริเวณยอดพันธุ์ให้ยอดพันธุ์เจริญเติบโตต่อไป

1.4.4 การขยายพันธุ์มะม่วงด้วยวิธีการอื่น ๆ แต่ต้องไม่ทำให้พันธุ์มีการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะไปจากเดิม

1.5 การปลูกมะม่วงมันหนองแซง

1.5.1 การเตรียมดิน

การเตรียมพื้นที่ปลูก ควรทำการปรับปรุงดิน ไถพรวนพลิกดินประมาณ 1-2 ครั้ง กำจัดวัชพืชออกก่อนทำการขุดหลุมปลูก ถ้าดินที่ปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยอินทรีย์วัตถุอยู่แล้ว อาจจะไม่ต้องปรับปรุงดินอีก ส่วนดินที่มีลักษณะเป็นทรายจัดมีอินทรีย์วัตถุน้อย ให้ปรับปรุงดินก่อนลงมือปลูก โดยการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใช้วัสดุทดแทน เช่น มูลสัตว์ต่าง ๆ เศษใบไม้ ใบหญ้า เติมลงในดิน นอกจากนี้การปรับปรุงดินอาจใช้ปุ๋ยพืชสดก็ได้ โดยการปลูกพืชพวกตระกูลถั่วต่าง ๆ หรือบอเพื่อง แล้วไถกลบลงในดินให้ฟุ้ง เป็นประโยชน์ต่อดิน การปรับปรุงดินด้วยวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยให้อินทรีย์วัตถุ การระบายน้ำ และอากาศของดินดี ทำให้ดินอุ้มน้ำดี เหมาะต่อการเจริญเติบโตของต้นมะม่วง

ภาพที่ 6 ตัวอย่างแสดงการเตรียมดินสำหรับปลูกต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

ข้อที่ควรคำนึงเพิ่มเติมในการเตรียมดิน

1) ความลึกของระดับน้ำในดิน และความแน่นทึบของดิน ถ้าระดับน้ำในดินตื้น เมื่อขุดลงไปเพียงเล็กน้อย น้ำก็จะซึมเข้ามา เวลาจะปลูกมะม่วงควรยกกระดาดดินให้สูงขึ้น เพราะระดับน้ำจะเป็นตัวคอยบังคับการเจริญเติบโตของราก เมื่อรากเจริญไปถึงระดับน้ำแล้ว จะไม่สามารถเติบโตลึกลงไปได้อีก แต่จะแผ่ขยายออกด้านข้าง ทำให้รากของมะม่วงอยู่ตื้น ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร เป็นผลให้ต้นมะม่วงโตช้า แคระแกร็นและโค่นล้มง่าย

2) ความแน่นทึบของดิน ดินที่แน่นทึบจะไม่เหมาะต่อการปลูกมะม่วง หรือไม้ยืนต้นต่าง ๆ เพราะรากไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศของดินไม่ดี ทำให้ต้นมะม่วงโตช้า และแคระแกร็น ควรขุดหลุมปลูกให้กว้าง ๆ และลึก ตามดินที่ขุดขึ้นมาจนแห้งสนิท ย่อยให้เป็นก้อนเล็ก ๆ แล้วผสมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใส่ปุ๋ยลงไปนํ้าในหลุมด้วย แล้วจึงกลบดินลงหลุม รดน้ำให้ดินยุบตัวก่อนทำการปลูก

3) การเตรียมดินในการปลูกมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ควรทำการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในดิน เช่น ปลวก ก่อนทำการปลูก โดยเฉพาะพื้นที่ที่เคยมีปัญหาศัตรูพืชทำลายลำต้น

1.5.2 การขุดหลุมปลูก

1) การขุดหลุมปลูก การปลูกมะม่วงในปริมาณมากควรปลูกให้เป็นแนวเพื่อสะดวกในการดูแลรักษา โดยขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง ยาว และลึก ประมาณ 50 X 50 X 50 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ถ้าดินดี ร่วนซุย มีอินทรีย์วัตถุมาก สามารถขุดหลุมขนาดเล็กก็ได้ ส่วนถ้าดินที่ไม่ค่อยดี ควรขุดหลุมให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อจะได้ปรับปรุงดินในหลุมปลูกให้ดีขึ้นก่อนโดยอาจจะนำดินที่ขุดขึ้นมาจากหลุมนั้นมาผสมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักเตรียมไว้สำหรับกลบดินลงไปหลุมตามเดิม

ภาพที่ 7 ตัวอย่างแสดงการขุดหลุมปลูกสำหรับปลูกต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

2) ระยะปลูก มีหลายระยะด้วยกัน แล้วแต่วัตถุประสงค์ในการปลูก ได้แก่

- ระยะปลูกแบบถี่ หรือการปลูกระยะชิด เช่น 3 X 3 เมตร 4 X 4 เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม การปลูกระยะชิดนี้ จำเป็นจะต้องดูแลตัดแต่งกิ่งอยู่เสมอ

- ระยะปลูกแบบห่าง เช่น 8 X 8 เมตร 10 X 10 เมตร หรือมากน้อยกว่านี้ตามความเหมาะสม อย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่า 6 X 6 เมตร โดยเฉพาะมะม่วงที่ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด หรือการทาบกิ่ง

1.5.3 วิธีปลูก

การปลูก ให้ปลูกลึกระดับเดียวกับดินในภาชนะปลูกเดิม หรือสูงกว่าเดิมเล็กน้อย แต่ต้องไม่มีดินรอยที่ติดตาหรือตอกิ่งไว้ เพื่อจะได้เห็นว่ากิ่งที่แตกออกมานั้นแตกออกมาจากกิ่งพันธุ์หรือจากต้นตอ ตัดกิ่งที่แตกจากต้นตอทิ้งเพราะจะทำให้เน่าได้ง่าย เมื่อปลูกเสร็จให้ปักไม้เป็นหลักผูกต้นกันลมโยก แล้วรดน้ำให้ชุ่ม ต้นที่นำมาปลูกถ้าเห็นว่ายังตั้งตัวไม่ดี คือแสดงอาการเหี่ยวเฉาตอนแดดจัด ควรหาทางมะพร้าวมาปักบังแดดให้บ้าง จะช่วยให้ต้นตั้งตัวได้เร็วขึ้น ในระยะที่ต้นยังเล็กอยู่นี้ ให้หมั่นรดน้ำอยู่เสมอ อย่าให้ดินแห้งได้ การปลูกในฤดูฝนจึงเหมาะสมที่สุด เพราะจะประหยัดเรื่องการให้น้ำและต้นจะตั้งตัวได้เร็ว โดยเฉพาะการปลูกในที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ไม่มีน้ำที่จะให้แก่ต้นมะม่วงได้ทั้งปี ให้ปลูกในระยะต้นฤดูฝน ช่วงแรก ๆ อาจต้องรดน้ำบ้าง เมื่อฝนเริ่มตกแล้วลดปริมาณการให้น้ำได้ ส่วนพื้นที่ที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ สามารถปลูกช่วงใดก็ได้ตามแต่สะดวก

ข้อควรปฏิบัติในการการปลูกมะม่วง การนำต้นพันธุ์ที่เพาะชำมาลงหลุมปลูก ต้องทำด้วยความระมัดระวัง ไม่ควรให้รากขาดมาก เพราะจะทำให้ต้นชะงักการเติบโตหรือตายได้ ต้นมะม่วงที่เพาะชำไว้ในภาชนะนาน ๆ ดินจะจับตัวกันแข็งและรากพันกันไปมา เมื่อนำออกจากภาชนะแล้ว ควรแยกดินกันภาชนะให้กระจายออกจากกัน คลี่รากที่ม้วนไปมาออกเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้เจริญเติบโตต่อไปอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 8 ตัวอย่างแสดงการปลูкт้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

1.6 การดูแลรักษา

1.6.1 การให้น้ำ

1) เมื่อเก็บเกี่ยวผลเสร็จแล้ว ถ้าฝนไม่ตกหรือดินไม่มีความชื้นพอ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ กับมะม่วงในช่วงต้องการเร่งการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบ โดยให้น้ำตั้งแต่เก็บเกี่ยวผลเสร็จไปจนถึงเดือน กันยายน

2) มะม่วงก่อนออกดอก ต้องไม่ให้น้ำเพราะมะม่วงต้องการพักตัวหรือหยุดการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบเพื่อสะสมอาหารเตรียมแทงช่อดอก ดังนั้นช่วงอดน้ำให้กับต้นมะม่วงเป็นเวลา 1 เดือน และอาจใช้วิธีรมควัน โดยสุ่มไฟให้ควันร้อนไล่ความชื้นในดิน

3) เมื่อมะม่วงเริ่มออกดอกและดอกเริ่มบาน เริ่มให้น้ำโดยให้ที่ละน้อยพอน้ำดินเปียก โดยใช้ น้ำฉีด ล้างช่อดอกก็ได้จนกว่าผสมเกสรติดเป็นผลอ่อนเล็ก ๆ จึงค่อยเพิ่มการให้น้ำขึ้นทีละน้อยแต่ยังไม่ต้องมาก เมื่อผล มะม่วงได้วัยขนาดขบเผาะ (นับจากวันที่ดอกบาน) ต้นมะม่วงต้องการน้ำมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอจนกว่า ผลมะม่วงอายุได้ 70 วัน นับแต่ดอกบานให้ลดปริมาณการให้น้ำลงทีละน้อย จนกว่าผลอายุ 90 วัน หลังจากดอกบาน (ระยะเก็บเกี่ยวประมาณ 100 - 115 วัน) การสังเกตว่าน้ำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ให้สังเกตที่ช่อดอกและช่อดอก คือถ้าช่อดอกแห้งแสดงว่าน้ำน้อย แต่ถ้าช่อดอกปลั่งมีน้ำมีนวลสีเขียวออกเหลืองนวล แสดงว่าน้ำมากเกินไป

ภาพที่ 9 ตัวอย่างแสดงการให้น้ำต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

1.6.2 การใส่ปุ๋ย

1) การใส่ปุ๋ย ก่อนใส่ปุ๋ย ต้องกำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่มก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง มะม่วงอายุ 1 - 2 ปี ใส่ปุ๋ยในช่วงต้นและปลายฤดูฝน ใส่รอบโคนต้นแล้วพรวนดินกลบ มะม่วงที่ให้ผลผลิตแล้วหรือต้นอายุ 3 ปีขึ้นไป มีการใส่ปุ๋ยเป็นระยะตามพัฒนาการหรือความต้องการ

2) ระยะเวลาการใส่ปุ๋ย

- ระยะบำรุงต้น หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่ง โดยใส่รอบทรงพุ่มแล้วพรวนดินกลบ สามารถใส่ปุ๋ยอีกครั้งเมื่อมะม่วงแตกใบชุดที่ 2

- ระยะเร่งสร้างตาดอก ก่อนมะม่วงออกดอก 2 - 3 เดือน

- ระยะบำรุงผล หลังดอกบาน 1 เดือน เมื่อมะม่วงเริ่มติดผลอ่อน เริ่มให้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยเคมี อีกครั้งหนึ่งเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของผลอ่อน

- ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ก่อนเก็บเกี่ยว 1 เดือน หรือเมื่อผลโต ขนาด 2 ใน 3 ของผลโตเต็มที่ และอาจพ่นปุ๋ยทางใบร่วมในระยะนี้

3) อัตราการใส่ปุ๋ย ควรปรับใช้ตามขนาดต้น อายุพืช และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ภาพที่ 10 ตัวอย่างแสดงการใส่ปุ๋ยต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

1.6.3 การตัดแต่งกิ่ง

1) การจัดทรงหรือสร้างทรงพุ่มมะม่วง เลือกลำต้นหลัก 1 ลำต้น ทำให้ตาข้างผลิเกิดเป็นกิ่งแขนง คัดเลือกกิ่งไว้ในทิศทางที่ต้องการ ตามขนาดทรงพุ่มที่ต้องการ ขนาดพุ่มต้นควรคำนึงถึงความสะดวกในการทำงานรวมถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับเครื่องมือ

2) วิธีการตัดแต่งกิ่ง เป็นการบังคับ และเลือกกิ่งให้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่ต้องการ โดยตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่โรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโดง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่ผลิบริเวณปลายกิ่งแน่นเกินไป ออก หรือเมื่อพุ่มต้นใกล้จะชนกัน ควรตัดกิ่งรอบนอกทรงพุ่มทั้งหมดจากปลายยอดลึกเข้าสู่ศูนย์กลางต้น และเมื่อต้นอายุมาก ต้นถูกโรคและแมลงทำลาย หรือต้นทรุดโทรม ควรสร้างโครงสร้างต้นมะม่วงใหม่ โดยตัดแต่งกิ่งเปิดกลางทรงพุ่ม กิ่งที่ถูกตัดเป็นแผลขนาดใหญ่ควรทาแผลด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา จากนั้นกิ่งจะผลิตาให้กิ่งแขนงใหม่

ภาพที่ 11 ตัวอย่างแสดงการตัดแต่งกิ่งต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

1.6.4 การกำจัดวัชพืช วัชพืชมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของมะม่วง เนื่องจากวัชพืชจะครอบครองพื้นที่และแย่งแย่งแหล่งอาหารของมะม่วง เป็นแหล่งอาศัยของโรคและแมลงศัตรูบางชนิด เช่น โรคราแป้ง โรคใบจุด เพลี้ยไฟ หนอน แมลงกินใบต่าง ๆ การกำจัดวัชพืชต้องทำอย่างสม่ำเสมอสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัดวัชพืช โดยใช้แรงงาน หรือเครื่องจักรกล การไถพรวนระหว่างแถวปลูก การปลูกพืชคลุมดิน หรือปลูกพืชแซม เช่น ไม้ดอก พืชผัก พืชตระกูลถั่ว การคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่าง ๆ

ภาพที่ 12 ตัวอย่างแสดงการกำจัดวัชพืชบริเวณต้นมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

1.6.5 การกำจัดศัตรูพืชและโรคพืช แมลงศัตรูที่กัดกินและทำลายส่วนต่าง ๆ ของมะม่วงส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโต การให้ผลผลิต และทำให้มะม่วงแสดงอาการผิดปกติ เช่น การเจริญเติบโตหยุดชะงัก ส่วนต่าง ๆ ถูกทำลาย ผลผลิตเสียหาย หรืออาจรุนแรงถึงขั้นทำให้มะม่วงทรุดโทรมและตาย ส่วนโรคของมะม่วงเป็นอาการผิดปกติที่เกิดกับส่วนต่าง ๆ ของมะม่วง เช่น ใบจุด ใบไหม้ กิ่งแห้ง ยอดแห้ง ช่อดอกแห้ง ผลเน่า อันเนื่องมาจากจุลินทรีย์หรือสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ที่เรียกว่าเชื้อสาเหตุ ได้แก่ สาหร่าย รา แบคทีเรีย และไวรัส เป็นต้น

1.7 โรคและแมลงที่สำคัญของมะม่วงมันหนองแขง

1. หนอนเจาะลำต้น เป็นหนอนของด้วงปีกแข็ง หนวดยาว ตัวสีน้ำตาล โดยตัวแม่วางไข่ตามรอยแตกของเปลือกต้นมะม่วง แล้วตัวหนอนจะกัดกินเนื้อไม้เข้าไปในต้นหรือกิ่ง และจะสร้างขุยปิดรูที่มันเจาะเข้าไป ถ้าระบาดมาก ๆ ต้นหรือกิ่งจะตายได้

2. เพลี้ยจักจั่นมะม่วง ทำลายมะม่วงตั้งแต่เริ่มออกดอก โดยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอกและช่อดอก ทำให้ดอกร่วงหล่น ถ้าดูดน้ำเลี้ยงที่ผลอ่อนก็จะทำให้ผลอ่อนร่วงหล่น มะม่วงไม่ค่อยติดผล เพลี้ยจักจั่นมะม่วงยังถ่ายทอดที่มีลักษณะเป็นน้ำหวานออกมาติดอยู่ตามใบ เป็นอาหารของราดำ ทำให้ราดำระบาดจับอยู่ตามใบมะม่วง ทำให้ใบมะม่วงสังเคราะห์อาหารได้น้อยลง

3. โรคราดำ เป็นโรคที่สำคัญโรคหนึ่งของมะม่วง ปกคลุมใบเป็นแผ่นสีดำซึ่งเมื่อแห้งอาจจะร่อนหลุดออกเป็นแผ่น ๆ อีกชนิดหนึ่งขึ้นบนใบมีลักษณะคล้ายดาวเป็นแฉก ๆ ราดำเหล่านี้ไม่ได้ดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชโดยตรงแต่อาจมีผลต่อการเจริญเติบโต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูที่มะม่วงออกดอกหากมีราดำขึ้นปกคลุมดอกก็จะเป็นผลให้การผสมเกสรของดอกไม่สามารถจะเกิดขึ้น สาเหตุเกิดจากเพลี้ยจักจั่นที่ขยายพันธุ์เป็นจำนวนมากช่วงฤดูหนาว

4. โรคช่อดอกดำ อาการเริ่มจากก้านช่อดอกหลังดอกบานเริ่มเป็นจุดแผลสีแดงหรือน้ำตาลแดง แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม จุดแผลมักขยายเชื่อมติดกันเกิดอาการก้านช่อดำ กลีบดอกและผลอ่อนที่ถูกทำลายจะเป็นสีดำและหลุดร่วง เชื้อราแพร่ระบาดไปกับลม น้ำ และแมลง พบการระบาดช่วงมะม่วงออกดอกและดอกบาน ในสภาพที่มีฝนตกชุกและในแปลงที่มีเพลี้ยไฟระบาดค่อนข้างสูง

5. โรคแอนแทรคโนส เป็นโรคที่เชื้อราเข้าทำลายตั้งแต่ระยะต้นกิ่งใบอ่อน ก้านช่อดอก ผลอ่อน และผลหลังเก็บเกี่ยว เกิดจุดแผลยุบตัวสีน้ำตาล-ดำขอบสีน้ำตาลเข้ม ขนาดไม่แน่นอนขยายออกตามความยาวของกิ่งต้นหรือกิ่งที่อ่อนมาก ๆ กิ่งจะแห้งเน่าดำทั้งต้นใบที่อ่อนมาก ๆ จะเกิดอาการไหม้บิดเบี้ยวที่ดอกและก้านช่อดอกเริ่มแรกเป็นจุดแผลสีแดงหรือน้ำตาลแดงแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มบนก้านช่อดอกจุดแผลมักขยายเชื่อมติดกันเกิดอาการก้านช่อดำ กลีบดอกและผลอ่อนที่ถูกทำลายจะเป็นสีดำและหลุดร่วง อาการบนผลเป็นจุดแผลสีน้ำตาลดำยุบตัวลงไปเนื้อผลขนาดไม่แน่นอน แผลลุกลามอย่างรวดเร็วบนผลสุกบริเวณกลางผล อาจพบเมื่อกลีสมัมเรียงเป็นวง การแพร่ระบาดจะระบาดไปกับลมและน้ำเจริญได้ดีในสภาพอากาศร้อนความชื้นสูงหรือฝนตกชุก แหล่งระบาดส่วนใหญ่เป็นสวนมะม่วงที่ปลูกระยะชิด ทรงพุ่มแน่นทึบ

6. โรคราแป้ง อาการเริ่มจากใบเห็นเป็นจุดแผลสีค่อนข้างซีดก่อนเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเทาพบผงสีขาวขึ้นคลุมบาง ๆ ใบที่เป็นรุนแรงจะบิดเบี้ยวเสียรูปอาการที่ช่อดอกเห็นเป็นผงสีขาวขึ้นคลุมดอกย่อยช่อดอก ก้านช่อดอก และก้านดอกย่อย ดอกถูกทำลายแห้งเปลี่ยนเป็นสีดำและหลุดร่วงไปไม่ติดผลจนเห็นเหลือแต่ก้าน ก้านช่อดอกที่ติดผลมีอาการช้ำสีเข้มกว่าปกติ ผลที่ได้มีขนาดเล็กและหลุดร่วงง่ายพบแผลช้ำที่บริเวณขั้วผล เชื้อราแพร่ระบาดไปกับลม เป็นโรคที่เกิดตามฤดูกาลเมื่อมีอากาศเหมาะสม ระบาดมากช่วงที่มีอากาศค่อนข้างหนาวประมาณปลายปี ถึงต้นปี ซึ่งเป็นช่วงที่มะม่วงแทงช่อดอก

วิธีการป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลงศัตรูพืช

โดยปกติแล้ว เกษตรกรจะมีเทคนิควิธีการในการป้องกันและกำจัดโรคพืชและแมลงศัตรูพืชที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิธีการป้องกันและกำจัดมีหลากหลายวิธี ได้แก่

1. การป้องกันกำจัดโดยวิธีเขตกรรม ได้แก่ การดูแลรักษาแปลงให้สะอาด การทำลายซากพืช การพรวนดิน การเผา การเลือกระยะเวลาปลูก การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เช่น การทำความสะอาดสวนอยู่เสมอ โดยเฉพาะบริเวณโคนต้นและลำต้น อย่าให้ลำต้นมีรอยแผล ไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของแมลง ตัดแต่งกิ่งทรงพุ่มให้มีขนาดเหมาะสมกับระยะปลูกให้แดดส่องถึง อากาศถ่ายเทสะดวกเป็นการลดความชื้นในทรงพุ่ม

2. การป้องกันกำจัดโดยวิธีกล เช่น การใช้มือจับแมลงมาทำลาย หรือฆ่าแมลงด้วยการใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างเครื่องกีดขวาง เช่น มุ้งลวด ตาข่าย หรือใช้กับดักชนิดต่าง ๆ การใช้น้ำฉีดฝอยล้างช่อดอกและใบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาช่อดอกและใบดำจากโรคเชื้อราดำได้

3. การป้องกันกำจัดโดยวิธีทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์จากแมลงศัตรูธรรมชาติในการควบคุมแมลงศัตรูพืช เช่น การใช้ศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยจักจั่นช่วยกำจัด โดยควรทำก่อนที่จะเกิดการระบาดมาก หรือทำในระยะที่ยังเป็นตัวอ่อน จะสามารถกำจัดได้ง่าย

4. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เป็นการป้องกันกำจัดที่ใช้หลายวิธีการร่วมกันอย่างเหมาะสม เนื่องจากแต่ละวิธีก็มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดอยู่เสมอ จึงไม่สามารถเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งได้ตลอด จึงควรใช้หลาย ๆ วิธีร่วมกัน

ภาพที่ 13 ตัวอย่างโรคพืชที่มักเกิดกับต้นมะม่วง (ที่มา : www.erawanagri.com)

1.8 การเก็บเกี่ยว

การเก็บผลมะม่วงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง ต้องเก็บให้ถูกต้อง เพื่อให้ผลมะม่วงที่ได้มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาด

1) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน หรือหลังจากการติดดอกประมาณ 90 วัน

2) การเก็บเกี่ยวต้องเก็บเมื่อผลแก่แต่ยังไม่สุก โดยสังเกตได้จากแก้มผลทั้ง 2 ข้างพองโตเต็มที่ สีผิวเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีที่อ่อนลง ขั้วผลหรือแขนงข้างขั้วเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล

3) วิธีการเก็บเกี่ยว จะใช้อุปกรณ์สอยมะม่วงที่แก่แล้วหรือเด็ดจากขั้ว ควรเก็บเกี่ยวอย่างระมัดระวัง ไม่ทำให้มะม่วงเกิดแผล รอยขีดข่วน แตก มีภาชนะรองรับเพื่อสะดวกในการขนย้ายมะม่วง เช่น ตะกร้าพลาสติก เมื่อเก็บผลแล้วให้รีบนำมะม่วงเข้าที่ร่ม คัดเลือกผลที่มีตำหนิออก

ภาพที่ 14 ตัวอย่างแสดงการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะม่วง (ที่มา : www.chaipat.or.th)

บทที่ 2

ความสำคัญและการอนุรักษ์ มะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี

2.1 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับกิจกรรมการปลูกมะม่วงมันหนองแขงทรงปลูก แก่เกษตรกรอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

จังหวัดสระบุรีได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์และขยายพันธุ์มะม่วงมันหนองแขง (ต้นไม้ของพ่อ) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2524 เพื่อเป็นราชานุสรณ์ ณ วัดศรีธาประชากร (วัดเขารวก) ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และน้อมนำแนวทางสู่การปฏิบัติการสร้างความมั่นคงทางอาหาร กิจกรรม "ทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน" สอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเพื่อเป็นการอนุรักษ์และทดลองขยายพันธุ์รักษาพันธุกรรมพืชดั้งเดิมในพื้นที่ให้คงอยู่

จึงได้มีการประสานบุคลากรศูนย์อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อสำรวจและเก็บตัวอย่างสำหรับอนุรักษ์ขยายพันธุ์ อพ.สธ.มทส. นำโดย นายชลธร โพธิ์แก้ว หัวหน้าหน่วยอนุรักษ์และขยายพันธุ์พืช พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ อพ.สธ.มทส. ดำเนินการอนุรักษ์และขยายพันธุ์มะม่วงมันหนองแขง (ผลไม้ GI จ.สระบุรี) จากต้นที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงปลูกเป็นราชานุสรณ์ ด้วยเทคนิควิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ซึ่งจะเป็นการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชดั้งเดิม ต้นพันธุ์มะม่วงมันหนองแขงทรงปลูกที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อชุดแรก และได้ส่งมอบให้กับเกษตรกรอำเภอหนองแขง

ภาพที่ 15 กิจกรรมการปลูกมะม่วงมันหนองแขงทรงปลูก (ที่มา : FB สนง.ประชาสัมพันธ์ จ.สระบุรี)

2.2 งานสืบสานตำนานมะม่วงมันหนองแขง

ความมีชื่อเสียงของ **“มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”** โด่งดังเป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศมายาวนาน ด้วยความโดดเด่นและรสชาติที่แตกต่าง เพราะเป็นมะม่วงที่มีความมันจัด หวานกรอบ เมื่อผลโตขนาดเท่าหัวนิ้วโป้งจะเริ่มมีรสชาติมัน แต่มะม่วงมันอื่น ๆ ส่วนมากจะรสชาติมันเฉพาะตอนแก่จัด จังหวัดสระบุรี จึงมีการจัดงานเทศกาลประจำปี **“งานเทศกาลมะม่วงมันหนองแขง”** เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์การปลูกมะม่วงพันธุ์มันหนองแขงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และยังคงมีการจัดมาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ภาพที่ 16 งานเทศกาลมะม่วงมันหนองแซง จังหวัดสระบุรี (ภาพโดย สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี)

สำหรับวัตถุประสงค์ของการจัดงานเทศกาลมะม่วงมันหนองแซง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้คนรู้จักมะม่วงมันหนองแซงซึ่งเป็นผลไม้อัตลักษณ์ท้องถิ่นของอำเภอหนองแซง และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจภายในพื้นที่ให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย กิจกรรมการประกวดกิ่งพันธุ์มะม่วงมันหนองแซง การประกวดผลมะม่วงมันหนองแซง การจำหน่ายมะม่วงพันธุ์พื้นถิ่น และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรอื่น ๆ กิจกรรมประกวดธิดามะม่วงมันหนองแซง ประกวดธิดาช้าง การแสดงดนตรี และสำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรก็ไม่ควรพลาด ทุกท่านสามารถเที่ยวเยี่ยมชมสวนมะม่วงในพื้นที่ พร้อมแวะซื้อมะม่วงมันหนองแซงสด ๆ จากสวนได้ตลอดในช่วงฤดูกาลผลิต ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายนของทุกปี

ภาพที่ 17 กิจกรรมการประกวดผลมะม่วงมันหนองแซง

ตารางที่ 1 พื้นที่รวมปลูกมะม่วงมันหนองแซง จังหวัดสระบุรี

ลำดับ	ตำบล	อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก/ เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว/ เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต ปีปัจจุบัน (ตัน)
1	ไก่อ่สำ	หนองแซง	72	10	6	1.8
2	ม่วงหวาน	หนองแซง	37	8	6	1.2
3	หนองกบ	หนองแซง	35	7	5	1
4	หนองหัวโพ	หนองแซง	31	8	5	1.3
5	หนองสีดา	หนองแซง	30	6	3	0.6
6	โคกสะอาด	หนองแซง	29	6	3	0.6
7	หนองควายไซ	หนองแซง	25	8	5	1
8	หนองแซง	หนองแซง	5	6	6	1.2
9	เขาดิน	หนองแซง	3	2	2	0.4
รวม			267	61	41	9.1

ที่มา : ระบบปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ปี 2567 (<https://pcc.oae.go.th>)

บทที่ 3 สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”

มะม่วงมันหนองแขง เป็นไม้ผลที่สำคัญชนิดหนึ่งของอำเภอนองแขง แต่เดิมชาวบ้านอำเภอนองแขงปลูกมะม่วงมันหนองแขงกันทุกครัวเรือน บ้างปลูกเป็นอาชีพ บ้างปลูกตามหัวไร่ปลายนา เมื่อถึงฤดูกาลมะม่วงมันหนองแขงจะนำไปวางจำหน่าย ผู้คนที่รู้จักในชื่อเสียงของมะม่วงมันหนองแขงจะซื้อหรือนำไปเป็นของฝากด้วยความโดดเด่นเพราะรสชาติที่แตกต่างที่มีความหวาน มัน กรอบของมะม่วงมันหนองแขง และในความที่มะม่วงมันหนองแขงเป็นอัตลักษณ์ของอำเภอนองแขง จึงได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI (Geographical Indication) เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2563 เปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า แต่ปัจจุบันมีผู้ปลูกมะม่วงมันหนองแขงน้อยลง สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งเกิดจากการทำลายของด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นมะม่วงมันหนองแขง ทำให้ต้นมะม่วงมันหนองแขงยืนต้นตาย จึงทำให้การปลูกมันมะม่วงพันธุ์ต่าง ๆ เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง มะม่วงเขียวเสวย ฯลฯ มากขึ้น จังหวัดสระบุรีจึงมีการส่งเสริมและอนุรักษ์การปลูกมะม่วงมันหนองแขง และจัดให้มีการจัดงานเทศกาลประจำปี “งานมะม่วงมันหนองแขง” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และยังมีการจัดงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้มะม่วงมันหนองแขงยังคงมีคุณภาพและชื่อเสียงต่อไป

3.1 คำนิยามของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”

จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ละติจูด 14 องศา 31 ลิปดา 43 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 100 องศา 54 ลิปดา 35 พิลิปดาตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศด้านทิศเหนือและตะวันออกเป็นเนินเขาสลับที่ราบสูง ด้านตอนใต้ตอนกลาง และตะวันตกเป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นดินเหนียวที่มีการระบายน้ำดี มีรอยแตกที่ผิวน้ำดิน มีความร่วนซุยที่เหมาะสมต่อการซึมน้ำของรากพืชในการดูดน้ำและธาตุอาหาร มีช่องว่างที่เกิดจากก้อนกรวดในดิน ทำให้มีพื้นที่ในการสะสมออกซิเจนบริเวณราก จึงทำให้สามารถปลูกพืชไร่และไม้ผลได้ดี ชุดดินเป็นชุดดินท่าเรือที่มีธาตุอาหารที่จำเป็นสำหรับมะม่วง คือ มีโพแทสเซียมสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของราก นอกจากนั้นยังพบว่ามีธาตุอาหารรองและธาตุอาหารเสริม เช่น เหล็ก แมงกานีส และกำมะถัน เป็นต้น ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งธาตุอาหารเหล่านี้ส่งผลต่อความหวานมันซึ่งเป็นลักษณะเด่นของมะม่วงมันหนองแขง

3.2 แหล่งปลูกมะม่วงมันหนองแขง ของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”

มะม่วงมันหนองแขง สามารถปลูกได้เกือบทุกสภาพพื้นที่ แต่ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่เหมาะสม ฝนไม่ตกชุกเกินไป สภาพพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมกับมะม่วงมันหนองแขง คือ พื้นที่ดอน ควรปรับสภาพพื้นที่ให้เรียบ มีการวางแผนผังแปลงเพื่อให้สามารถใช้เครื่องจักรกลการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพพื้นที่ปลูกได้ทั้งพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขังควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 10 - 300 เมตร พื้นที่ที่มีความลาดเอียงไม่เกิน 15 เปอร์เซ็นต์

3.3 ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูก สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”

มะม่วงมันหนองแขง เป็นพืชที่สามารถปรับตัวเข้ากับดินประเภทต่าง ๆ ได้ดีกว่าผลไม้ชนิดอื่น ๆ แต่ดินนั้นต้องเป็นดินที่เป็นดินลึก ระบายน้ำได้ดี และเป็นดินร่วน จนถึงดินเหนียวที่มีแต่หิน กรวด ทราย อินทรีย์วัตถุพอสมควรมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีธาตุอาหารของพืชเพียงพอ ความลึกของหน้าดินและระดับน้ำในดิน เป็นสิ่งที่บังคับการเจริญเติบโตของรากและต้นมะม่วง ถ้าระดับความลึกของหน้าดินน้อย มีดินดานอยู่ข้างล่าง หรือดินปลูกมีระดับน้ำใต้ดินตื้น รากมะม่วงยังลึกลงในดินไม่ได้ แต่จะแผ่ขยายอยู่ในระดับตื้น ๆ ทำให้ต้นไม่โตเท่าที่ควร โคนล้มได้ง่าย ส่วนดินที่มีระดับน้ำใต้ดินลึก ๆ ในฤดูแล้งมะม่วงจะเจริญได้ดี เพราะมะม่วงสามารถหยั่งรากไปในดินลึกเพื่อหาน้ำได้ แต่ต้องเป็นมะม่วงที่ปลูกจากเมล็ดหรือกิ่งทาบ ความเป็นกรด - ด่างมาก หรือดินที่มีหินปูนมากจะทำให้มะม่วงเติบโตช้า โดยเฉพาะต้นอ่อนจะตายง่าย ดินที่เหมาะสมสำหรับมะม่วง คือ ดินที่มีสภาพเป็นกรดอ่อน ๆ ถึงเป็นกลาง

3.4 การขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

3.4.1 การบริหารจัดการ

1. จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในการบริหารจัดการสินค้า
 - 1) เป็นแกนหลักในการรับสมัครสมาชิกผู้ประสงค์จะขอใช้ตรา GI ไทย รวมทั้งรวบรวมปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน
 - 2) เป็นแกนหลักในการประสานคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลงพื้นที่ตรวจสอบสินค้า GI ตามแผนการควบคุมตรวจสอบทุกปี
 - 3) ส่งเสริมด้านการตลาด และสนับสนุนการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
2. เมื่อมีการสมัครสมาชิก ผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้าจะได้รับคู่มือการปฏิบัติงาน
3. จัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แก่สมาชิก
4. สมาชิกผู้ประสงค์จะขอใช้ตรา GI ไทย ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด จะถูกตัดออกจากบัญชีสมาชิก
5. เมื่อมีข้อร้องเรียนจากผู้บริโภค ต้องมีการแจ้งข้อมูลให้คณะกรรมการควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทราบ

3.4.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิต

1. ผู้ผลิตมีการขึ้นทะเบียนสมาชิก
2. ผู้ประกอบการค้ามีการขึ้นทะเบียนสมาชิก

กรณีเป็นกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ เช่น สมาคม สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น ตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กลุ่มต้องมีโครงสร้างและการบริหารงานที่ชัดเจน อย่างน้อยต้องประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

1. ตัวแทนกลุ่ม ที่จะทำหน้าที่แทนสมาชิกในกลุ่ม เช่น การทำสัญญา การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ
2. ผังการบริหารงาน เอกสารที่แสดงโครงสร้างการบริหารที่ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

3. ทะเบียนสมาชิกและเอกสารข้อตกลงระหว่างสมาชิก
4. การบริหารจัดการคุณภาพภายในกลุ่ม จะต้องมีการสร้างการจัดการคุณภาพภายในกลุ่ม โดยมีผู้จัดการคุณภาพ (เลขานุการ) ผู้ตรวจประเมิน และการตรวจประเมิน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. คู่มือคุณภาพของกลุ่ม นโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
6. การจัดการภายใน เช่น การควบคุมเอกสาร การจัดเก็บเอกสาร การบันทึกข้อมูล การจัดการกรณีมีข้อร้องเรียนจากผู้บริโภค การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ การจัดการสมาชิกกรณีไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม เป็นต้น

3.4.3 ระเบียบการขึ้นทะเบียนสมาชิกสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

1. ผู้ผลิตต้องมีสถานที่ผลิตสินค้าอยู่ในเขตแหล่งภูมิศาสตร์
2. ผู้ประกอบการค้าต้องมีการสมัครสมาชิกอย่างเป็นทางการ
3. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด
4. สินค้าที่ผลิตต้องเป็นไปตามข้อกำหนดและไม่มีลักษณะต้องห้าม

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกมะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี ที่ได้ใบอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI

ลำดับ	ตำบล	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนต้นปลูก (ต้น)	ผลผลิต (กิโลกรัม)
1	โคกสว่าง	เมืองสระบุรี	1	5	-
2	หนองแขง	หนองแขง	23	304	943
3	ไก่อ่เสา	หนองแขง	15	155	120
4	หนองควายโซ	หนองแขง	8	163	300
5	หนองหัวโพ	หนองแขง	14	183	80
6	หนองสีดา	หนองแขง	9	91	18
7	โคกสะอาด	หนองแขง	3	20	-
8	หนองกบ	หนองแขง	6	48	175
9	เขาดิน	หนองแขง	4	39	135
10	ม่วงหวาน	หนองแขง	13	242	238
รวม			96	1,250	2,009

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2568)

3.5 การจำหน่าย

- 7.1 ผู้ผลิตต้องทำการขึ้นทะเบียนสมาชิก สินค้า “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี”
- 7.2 ผู้ประกอบการค้าที่จำหน่ายสินค้า GI ต้องรับซื้อสินค้า “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี” จากผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนสมาชิกแล้ว
- 7.3 ผู้ประกอบการค้าที่ทำการจำหน่ายสินค้ามะม่วงมันหนองแซงสระบุรี ต้องมีการแยกสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ออกจากสินค้าประเภทอื่นอย่างชัดเจน

3.6 การบรรจุหีบห่อ

บนฉลากสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ ต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) มีคำว่า มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี และ/หรือ Man Nong Saeng Mango
- 2) ระบุ ชื่อ ที่อยู่ เบอร์ติดต่อ ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้า และ/หรือ QR Code ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกให้ โดยมีฉลากหรือตราตามตัวอย่าง ดังนี้

ภาพที่ 18 ตัวอย่างสัญลักษณ์ที่ต้องแสดงบนสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี”

3.7 แผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

แผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี เป็นแผนสำหรับใช้เป็นแนวทางการควบคุม ตรวจสอบติดตาม และเฝ้าระวัง ในการตรวจสอบคุณภาพสินค้า มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี โดยจะเป็นการสรุปเป้าหมายการควบคุมตรวจสอบ ข้อกำหนดหรือเงื่อนไข มาตรการเฝ้าระวัง/มาตรการตรวจสอบติดตาม ความถี่ ผู้รับหน้าที่ตรวจสอบ วิธีการ มาตรการแก้ไข และเอกสารที่ใช้ประกอบแผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

ตารางที่ 3 แผนการควบคุมตรวจสอบสินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

จุดควบคุม	ข้อกำหนดตามทะเบียน GI / คู่มือปฏิบัติงาน	วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมตรวจสอบ						
		ข้อกำหนด	มาตรการตรวจสอบ	วิธีการ	ความถี่	ผู้รับการตรวจสอบ	ผู้ตรวจสอบ	มาตรการแก้ไข
ขอบเขตพื้นที่การผลิต	พื้นที่เพาะปลูกในขอบเขตทางภูมิศาสตร์ที่กำหนดไว้	หลัก	- ตรวจสอบตำแหน่งพื้นที่การผลิตและแผนที่แปลงปลูก	- พิกัด GPS - เอกสารสิทธิ์	1 ครั้ง/ ปี	- ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการค้า	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ	มาตรการที่ 1
			- ตรวจสอบตำแหน่งพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกมะม่วง	- การสังเกตด้วยตา	ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง			
รายการสินค้าลักษณะของสินค้า	- พันธุ์มะม่วง - ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ผล เปลือก เนื้อ รสชาติ	หลัก	ตรวจสอบรายการและลักษณะของมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ตามรายละเอียดของคู่มือปฏิบัติงานฯ	- การสังเกตด้วยตา	1 ครั้ง/ ปี ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง	- ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการค้า	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ	มาตรการที่ 1
กระบวนการผลิต	ปัจจัยที่เหมาะสมต่อการปลูกมะม่วง	หลัก	- ตรวจสอบช่วงเวลาการปลูก - ตรวจสอบช่วงเวลาเก็บเกี่ยวตามรายละเอียดของคู่มือปฏิบัติงานฯ	- ตรวจสอบเอกสาร	1 ครั้ง/ ปี หรือทุกครั้งที่มีการเพาะปลูก	- ผู้ผลิต	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ	มาตรการที่ 2
	การเตรียมต้นพันธุ์	หลัก	- ตรวจสอบที่มาของต้นพันธุ์ - บันทึกข้อมูลตามแบบที่กำหนด	- การสังเกตด้วยตา	1 ครั้ง/ ปี หรือทุกครั้งที่มีการเพาะปลูก	- ผู้ผลิต	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ	มาตรการที่ 2
		รอง	- ตรวจสอบวิธีการขยายพันธุ์	- ตรวจสอบเอกสาร				มาตรการที่ 3

จุดควบคุม	ข้อกำหนดตามทะเบียน GI / คู่มือปฏิบัติงาน	วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมตรวจสอบ						
		ข้อกำหนด	มาตรการตรวจสอบ	วิธีการ	ความถี่	ผู้รับการตรวจสอบ	ผู้ตรวจสอบ	มาตรการแก้ไข
กระบวนการผลิต (ต่อ)	การปลูก	หลัก	- ตรวจสอบวิธีการเตรียมพื้นที่ - ตรวจสอบวิธีการปลูก - บันทึกข้อมูลตามแบบที่กำหนด	- การสังเกตด้วยตา - ตรวจสอบเอกสาร	1 ครั้ง/ ปี หรือทุกครั้ง ที่มีการเพาะปลูก	- ผู้ผลิต	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ - ผู้ผลิต	มาตรการที่ 2
	การดูแลรักษา - การให้น้ำ - การใส่ปุ๋ย - การตัดแต่งกิ่ง - การกำจัดวัชพืช - การกำจัดศัตรูพืชและโรคพืช	หลัก	- ตรวจสอบการปฏิบัติดูแลรักษาตามรายละเอียดของคู่มือปฏิบัติงานฯ - บันทึกข้อมูลตามแบบที่กำหนด	- การสังเกตด้วยตา - ตรวจสอบเอกสาร	1 ครั้ง/ ปี	- ผู้ผลิต	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ - ผู้ผลิต	มาตรการที่ 2
การเก็บเกี่ยว	- ระยะเวลาการเก็บเกี่ยว - วิธีการเก็บเกี่ยว	หลัก	- ตรวจสอบระยะเวลาเก็บเกี่ยว - ตรวจสอบวิธีการเก็บเกี่ยวตามรายละเอียดของคู่มือปฏิบัติงานฯ - บันทึกข้อมูลตามแบบที่กำหนด	- การสังเกตด้วยตา - ตรวจสอบเอกสาร	1 ครั้ง/ ปี หรือทุกครั้งที่มี การเก็บเกี่ยว	- ผู้ผลิต	- คณะกรรมการตรวจสอบฯ - ผู้ผลิต	มาตรการที่ 2
		รอง	- ตรวจสอบปริมาณและคุณภาพ					มาตรการที่ 3

จุดควบคุม	ข้อกำหนดตามทะเบียน GI / คู่มือปฏิบัติงาน	วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมตรวจสอบ						
		ข้อกำหนด	มาตรการตรวจสอบ	วิธีการ	ความถี่	ผู้รับการตรวจสอบ	ผู้ตรวจสอบ	มาตรการแก้ไข
การจำหน่าย	การจำหน่าย - ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการค้า	รอง	- ตรวจสอบการขึ้นทะเบียน - ตรวจสอบวิธีการจำหน่าย ตามรายละเอียดของคู่มือปฏิบัติงาน ฯ - บันทึกข้อมูลการจำหน่าย	- การสังเกต ด้วยตา - ตรวจสอบ เอกสาร	1 ครั้ง/ ปี หรือสุ่มตรวจ กระบวนการ จำหน่าย 1 ครั้ง/ปี	- ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการ การค้า	- คณะกรรมการ ตรวจสอบฯ - ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการค้า	มาตรการที่ 2
การบรรจุหีบห่อ	- รายละเอียดบนฉลาก/ หีบห่อ	หลัก	- ประกอบด้วยคำว่า “มะม่วงมัน หนองแขงสระบุรี” และ/ หรือ “Man Nong Saeng Mango” - ชื่อ ที่อยู่ ผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการค้า	- การสังเกต ด้วยตา - ตรวจสอบ เอกสาร	1 ครั้ง/ ปี หรือสุ่มตรวจ การบรรจุหีบห่อ 1 ครั้ง/ ปี	- ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการ การค้า	- คณะกรรมการ ตรวจสอบฯ - ผู้ผลิต - ผู้ประกอบการค้า	มาตรการที่ 2
มาตรการแก้ไข มาตรการที่ 1 แจ้งให้ทราบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนดและทำการตัดออกจากบัญชีสมาชิก มาตรการที่ 2 กรณีเป็นข้อกำหนดหลัก แจ้งให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้าทำการแก้ไขภายในกำหนด หากไม่แก้ไขภายในกำหนดจะทำการตัดออกจากบัญชีสมาชิก มาตรการที่ 3 กรณีเป็นข้อกำหนดรอง แจ้งให้ผู้ผลิตผู้ประกอบการค้าทำการแก้ไขภายในกำหนด				เอกสารอ้างอิง/เอกสารหลักฐาน 1. ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” 2. คู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” 3. ทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” 4. แบบบันทึกการผลิต และแบบบันทึกการจำหน่าย “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”				

3.8 คณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

การจะรักษาคุณภาพและแก้ไขปัญหาการแอบอ้างสินค้ามะม่วงมันจากพื้นที่อื่นมาเป็นมะม่วงมันหนองแขงสระบุรีได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยกลไกหลายส่วน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี จึงได้ร่วมกับหน่วยงานและผู้แทนเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดสระบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระบุรี สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5 (ชัยนาท) ธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสระบุรี (ธกส.) หอการค้าจังหวัดสระบุรี สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ผู้แทนเกษตรกรที่เพาะปลูกและประกอบการค้ามะม่วงมันหนองแขงสระบุรี เป็นต้น

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สอบถามความคิดเห็น และขอขึ้นทะเบียนมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี เป็นสินค้า GI คำขอเลขที่ 63100247 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2563 และกรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้ขึ้นทะเบียนมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือสินค้า GI แล้ว ตามทะเบียนเลขที่ สข 64100165 ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน 2564 เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพ และตรวจสอบคุณภาพย้อนกลับของสินค้ามะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ให้เป็นไปตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ ตลอดจนอนุญาตให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการ สามารถใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ได้ จังหวัดสระบุรี โดย คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” และคณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพและแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” จึงร่วมกับ กรมทรัพย์สินทางปัญญา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการจัดทำระบบควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (Internal Control) สินค้ามะม่วงมันหนองแขงสระบุรี สำหรับใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมินเพื่อขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ตั้งแต่การลงพื้นที่จนถึงการประชุมเพื่อรับรองผลและการยื่นขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ชุมชนและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และต่อยอดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสินค้า GI ไทยอย่างยั่งยืน

สำหรับระบบควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย หรือระบบควบคุมภายในสินค้ามะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ซึ่งใช้ในการควบคุมคุณภาพสินค้าให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ขึ้นทะเบียนไว้และสามารถตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) ถึงแหล่งที่มาของสินค้าได้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายใน แนวทางการปฏิบัติงานของผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี การตรวจประเมินคุณภาพสินค้า และแผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ระบบการควบคุมดังกล่าวจะเป็นแนวทางการควบคุมคุณภาพสินค้ามะม่วงมันหนองแขงสระบุรีให้มีคุณภาพดีสม่ำเสมอ

3.9 ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

ระบบควบคุมภายใน เป็นกระบวนการสำหรับการคัดเลือกและควบคุมคุณภาพของสินค้าให้เป็นไปตามเกณฑ์หรือข้อกำหนดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ ประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ รวม 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาเพื่อพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ประกาศรับสมัครผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

ขั้นตอนที่ 2

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ รับสมัครผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

- 1) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้า กรอกใบสมัครขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ณ จุดที่กำหนด
- 2) ฝ่ายเลขานุฯ จัดทำบัญชีสมาชิกผู้ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และตรวจสอบคุณสมบัติ ดังนี้

2.1) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่มีสิทธิ์ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1.1) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าแบบเดี่ยว ต้องมีสถานที่ผลิตสินค้าอยู่ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งใน 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค

2.1.2) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าแบบกลุ่ม ต้องมีสถานที่ผลิตสินค้าอยู่ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งใน 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค และมีการรวมกลุ่มในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

1) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าชุมชน หรือกลุ่มคนที่รวมกลุ่มกัน ทั้งที่จดทะเบียนอย่างเป็นทางการและไม่ได้มีการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่ม ชุมชน สมาคม สหกรณ์ มูลนิธิโดยที่สมาชิกในกลุ่ม มีการร่วมกันผลิต บริหารจัดการ และรับผลประโยชน์

2) กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.2) ผลิตภัณฑ์จะต้องเข้าเงื่อนไขและไม่มีคุณลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

2.2.1) สินค้าที่ผลิตต้องตรงตามมาตรฐานทุกขั้นตอนของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

2.2.2) วัตถุดิบที่นำมาผลิตต้องไม่เป็นของผิดกฎหมายหรือเลียงพาณิชย์

2.2.3) ไม่เป็นสินค้าที่เลียนแบบหรือละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

2.2.4) เป็นสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมรวมทั้งไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีของไทย

2.3) มีสถานที่ตั้งของการผลิตสินค้าสุดท้ายอยู่ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งใน 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค

3) ฝ่ายเลขาฯ แจกเอกสารระบบควบคุมให้แก่สมาชิกผู้ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

4) รวบรวมข้อมูลผู้สมัครนำเสนอต่อคณะทำงานฯ

ขั้นตอนที่ 3

ประชุมคณะทำงานฯ กำหนดแนวทางการตรวจและกำหนดวันลงตรวจ ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ จัดประชุมคณะทำงานฯ

1) กำหนดแนวทางการขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบ พร้อมกำหนดวันตรวจสอบ

2) อธิบายขั้นตอนและการเตรียมตัว เพื่อรองรับการตรวจให้แก่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ

ขั้นตอนที่ 4

คณะทำงานฯ ลงพื้นที่ตรวจประเมินมาตรฐานการผลิตของผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

1) ลงพื้นที่ตรวจประเมินมาตรฐานการผลิต

2) สรุปผลการตรวจประเมิน เสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

(GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี”

ขั้นตอนที่ 5

คณะกรรมการกำกับดูแลฯ พิจารณาและรับรองผล

1) ประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลฯ เพื่อรับรองผลการประเมินของคณะทำงานฯ

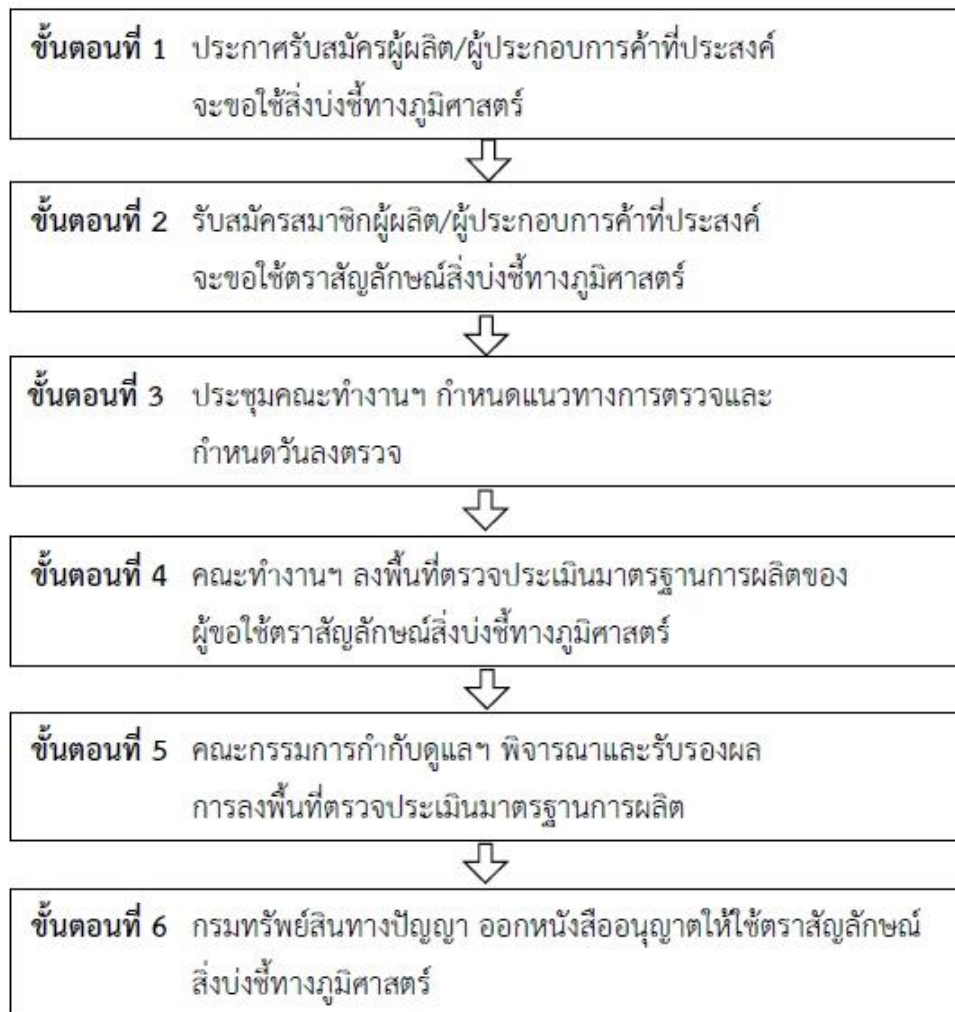
2) จังหวัดเสนอรายชื่อผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า ที่ผ่านการประเมินให้กับกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

ขั้นตอนที่ 6

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

1) ตรวจเอกสาร จัดทำหนังสืออนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

2) ส่งใบรับรองให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

ภาพที่ 19 แผนผังขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

3.10 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูก ผู้รวบรวม ผู้บรรจุ และผู้จำหน่าย

- 1) ใบสมัครขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกผู้มีสิทธิใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ใช้ตามแบบที่กำหนด
- 2) สถานที่ยื่นใบสมัคร
 - เกษตรกรผู้ปลูก : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี/ สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี/ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแขง/ สำนักงานเกษตรอำเภอมืองสระบุรี/ สำนักงานเกษตรอำเภอแก่งคอย/ สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ/ สำนักงานเกษตรอำเภอเสาไห้/ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค
 - ผู้ประกอบการค้า/ผู้บรรจุ/ผู้จำหน่าย : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี
- 3) การยกเลิกหรือการเปลี่ยนแปลงข้อมูลใด ๆ ต้องแจ้งต่อหน่วยงานที่ยื่นใบสมัคร ในกรณีที่ไม่มีกรแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้ถือว่ายืนยันการเป็นสมาชิก

4) หากมีการจัดตั้งสมาคมสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี หรือองค์กรอื่น ที่สามารถทำหน้าที่บริหารจัดการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ให้สมาคมฯ ดำเนินการในข้อ 2) -3) ทั้งนี้จะต้องรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดทราบด้วย

5) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรีและแผนการควบคุมตรวจสอบสินค้า

3.11 การตรวจประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

ในการตรวจประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี เป็นการลงพื้นที่ของคณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากจังหวัดสระบุรี ให้เป็นผู้ตรวจประเมินดังกล่าว โดยมีหน้าที่ในการลงพื้นที่ตรวจประเมินมาตรฐานการผลิตของผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย และสรุปผลการตรวจประเมินเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” เพื่อพิจารณาผลการตรวจ ก่อนที่จะดำเนินการส่งรายชื่อผู้ผ่านเกณฑ์หรือข้อกำหนดไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับการออกเอกสารอนุญาตต่อไป

ทั้งนี้การตรวจประเมินจะดำเนินการโดยใช้แบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรีแบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่ม จะขึ้นอยู่กับการสมัครขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ว่าเป็นแบบใด ซึ่งในแบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี จะมีการระบุข้อกำหนดหลักหรือรองไว้ด้วย โดยข้อกำหนดหลัก หมายถึง ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดเท่านั้นจึงจะผ่าน ส่วนข้อกำหนดรอง หมายถึง อาจอนุโลมให้ผ่านได้หากไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผลผลิต

การลงพื้นที่ตรวจประเมินของคณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” นั้น จะต้องลงพื้นที่ตรวจสถานที่ผลิตทั้งหมด ยกเว้น แบบกลุ่มที่จะลงพื้นที่ตรวจทุกกลุ่ม แต่จะสุ่มตรวจสมาชิกภายในกลุ่มตามจำนวนที่เหมาะสม เมื่อดำเนินการตรวจประเมินแล้ว คณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” จะต้องสรุปผลและลงชื่อรับรองในแบบตรวจประเมิน พร้อมทั้งอาจให้ความคิดเห็นว่า จะต้องมีการแก้ไขในส่วนใดหรือไม่ หากต้องมีการแก้ไข คณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” จะต้องแสดงรายละเอียดการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไขให้ชัดเจน จากนั้นจึงกลับมาตรวจประเมินอีกครั้ง

การลงพื้นที่ของคณะทำงานฯ ลงพื้นที่พิจารณาคำขอตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

คณะทำงานฯ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้าฯ ให้แก่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”

การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง” เพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และผลการตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ของคณะทำงานฯ ซึ่งได้ลงพื้นที่ตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้าฯ ให้แก่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” โดยคณะกรรมการฯ พิจารณาและรับรองผลการตรวจสอบกระบวนการผลิต พร้อมแจ้งให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย

ภาคผนวก

คำสั่งจังหวัดสระบุรี

ที่ ๒๔/ร.๑/๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

ด้วย กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ได้มีนโยบายผลักดันโครงการส่งเสริมหนึ่งจังหวัดหนึ่งสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications หรือ GI) เพื่อให้ผู้มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิประโยชน์จากการคุ้มครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป ได้เข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การได้มาซึ่งความคุ้มครองที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน การใช้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นเครื่องมือทางการค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของชุมชน การสร้างความแตกต่างเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการสร้างความรู้สึกรักผูกพัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนที่จะมุ่งมั่นรักษาคุณภาพและมาตรฐานสินค้า ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดสระบุรี มีสินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ที่มีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แตกต่างจากสินค้าประเภทเดียวกันในพื้นที่อื่น และมีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี เหมาะสมที่จะขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” แก่ผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้าเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดสระบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

๑. คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

๑.๑ องค์ประกอบ

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี	ประธานกรรมการ
(๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี (ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
(๓) เกษตรจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๔) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๕) สหกรณ์จังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๖) อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๗) พัฒนาการจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๘) วัฒนธรรมจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๙) ประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี	กรรมการ

/(๑๐) ผู้อำนวยการ...

(๑๐) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๕	กรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการธนาคารเพื่อการเกษตร	กรรมการ
และสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสระบุรี	
(๑๓) ประธานหอการค้าจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๑๔) ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
(๑๕) พาณิชย์จังหวัดสระบุรี	กรรมการและเลขานุการ
(๑๖) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าและการตลาด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗) หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนาจหน้าที่

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางการดำเนินการควบคุมตรวจสอบกระบวนการผลิตและจำหน่ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”
- (๒) กำหนดนโยบาย กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”
- (๓) พิจารณออนุญาต เพิกถอน การใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” พร้อมทั้งรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และกรมทรัพย์สินทางปัญญารอบ
- (๔) พิจารณาแก้ไขและหาข้อยุติ กรณีเกิดปัญหาการละเมิด ขอร้องเรียน ข้อพิพาท และข้อเสียหายจากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” พร้อมทั้งรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี และกรมทรัพย์สินทางปัญญารอบ
- (๕) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัด
- (๖) แต่งตั้งคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

๒. คณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

๒.๑ องค์ประกอบ

(๑) เกษตรจังหวัดสระบุรี	หัวหน้าคณะทำงาน
(๒) พาณิชย์จังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
(๓) อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรีหรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๔) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรีหรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๕) เกษตรอำเภอในพื้นที่	คณะทำงาน
(๖) ผู้แทนเกษตรกรในพื้นที่	คณะทำงาน
(๗) หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี	คณะทำงานและเลขานุการ

/(๘) นักวิชาการ...

(๔) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี

(ผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี)

คณะทำงาน

และผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ อำนาจหน้าที่

(๑) รับคำขอขึ้นทะเบียน จัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

(๒) พิจารณาตรวจสอบคำขอ ตามคุณสมบัติและของสมาชิกผู้ขึ้นทะเบียนขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของคู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” และที่คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” กำหนด

(๓) ติดตามประเมินผลคุณภาพของผู้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพ มาตรฐานให้มีความยั่งยืน

(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” เพื่อพิจารณาอนุญาตหรือยกเลิกการเป็นสมาชิกผู้ผลิตและจำหน่ายที่ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

(๕) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุน พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” มอบหมาย

๓. คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีเกิดปัญหาละเมิด ขอร้องเรียน ข้อพิพาทและข้อร้องเรียนจากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

๓.๑ องค์ประกอบ

(๑) พาณิชย์จังหวัดสระบุรี	หัวหน้าคณะทำงาน
(๒) เกษตรจังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
(๓) อุตสาหกรรมจังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
(๔) พัฒนาการจังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
(๕) ผู้อำนวยการกลุ่มกำกับและพัฒนาเศรษฐกิจการค้า สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน
(๖) ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าและการตลาด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๗) นักวิชาการพาณิชย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี (ที่ได้รับมอบหมาย)	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

๓.๒ อำนาจหน้าที่

(๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีเกิดปัญหาละเมิด ขอร้องเรียน ข้อพิพาทและข้อเสียหายอันเกิดจากการละเมิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

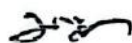
/(๒) รายงาน...

(๒) รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและนำเสนอแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการ
กำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทาง
ภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี

	แบบฟอร์ม การขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ไทย สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
ข้อมูลเพื่อสร้างหนังสืออนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย	
1. ☐ ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย ครั้งแรก ☐ เคยเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทยแล้ว เลขที่หนังสืออนุญาตเดิม อสข _____ / _____ ลำดับที่ _____	
2. ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย ในฐานะ ☐ ผู้ผลิต ☐ ผู้ประกอบการ ☐ ผู้ผลิตและผู้ประกอบการ	
3. ประเภทการขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย ☐ แบบรายเดี่ยว โปรดระบุข้อมูลในข้อ 3.1 ☐ แบบกลุ่ม โปรดระบุข้อมูลในข้อ 3.2	
3.1 กรณีขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย แบบรายเดี่ยว ☐ บุคคลธรรมดา ☐ กลุ่มบุคคล ☐ นิติบุคคล ชื่อผู้ขอ/ชื่อนิติบุคคล _____ ชื่อผู้ขอ/ชื่อนิติบุคคลภาษาอังกฤษ _____ ชื่อทางการค้า (ถ้ามี) _____ ชื่อทางการค้าภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี) _____ ☐ เลขประจำตัวประชาชน ☐ เลขทะเบียนนิติบุคคล ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____ E-mail _____ ชื่อบุคคลที่สามารถติดต่อได้ (กรณีเป็นกลุ่มบุคคล/นิติบุคคล) _____ โทรศัพท์ _____	
3.2 กรณีขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย แบบกลุ่ม ☐ กลุ่มบุคคล ☐ นิติบุคคล ชื่อกลุ่ม/ชื่อนิติบุคคล _____ ชื่อกลุ่ม/ชื่อนิติบุคคลภาษาอังกฤษ _____ ชื่อทางการค้า (ถ้ามี) _____ ชื่อทางการค้าภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ (ถ้ามี) _____ ☐ เลขทะเบียนนิติบุคคล ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ จำนวนสมาชิก _____ ราย (ระบุรายชื่อ ลงในใบรายชื่อสมาชิก) ชื่อบุคคลที่สามารถติดต่อได้ _____ ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____ E-mail _____	
4. ข้อมูลที่ตั้งแหล่งผลิต/สถานที่ประกอบการค้า	
4.1 ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____ E-mail _____	
4.2 ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ ละติจูด (Latitude) _____ ลองจิจูด (Longitude) _____ หรือ ค่า X _____ ค่า Y _____	
ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ คือค่าที่จะนำไประบุพิกัดในแผนที่บนเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน รวมถึงใช้ในการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้า GI	
หมายเหตุ 1. การกรอกข้อความให้ใช้วิธีพิมพ์ 2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐	

5. ข้อมูลการผลิต/ประกอบการค้า (กรณีขอใช้ตราแบบกลุ่ม: ให้แจ้งข้อมูลภาพรวมของกลุ่ม)

5.1 กรณีเป็นผู้ผลิต

ระบุหน่วย: กิโลกรัม/ปี ขึ้น/ปี

ปริมาณการผลิตต่อปี

มูลค่าการจำหน่าย

พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ งาน

5.2 กรณีเป็นผู้ประกอบการ

ระบุหน่วย: กิโลกรัม/ปี ขึ้น/ปี

ปริมาณการจำหน่ายต่อปี

มูลค่าการจำหน่าย

5.3 กรณีมีการส่งออก

ระบุหน่วย: กิโลกรัม/ปี ขึ้น/ปี

ปริมาณการส่งออกต่อปี

มูลค่าการส่งออก

6. ข้อมูลช่องทางการจำหน่าย (เลือกได้มากกว่า 1)

6.1 รูปแบบการจำหน่าย ☐ ค้าปลีก ☐ ค้าส่ง/ส่ง/ตัวแทน/พ่อค้าคนกลาง

6.2 ช่องทางการจำหน่าย

☐ ร้านค้าของตนเอง ☐ ร้านขายของฝาก/สินค้าที่ระลึก ☐ บูธจำหน่าย/แสดงสินค้า

☐ ร้านค้าสะดวกซื้อ/ห้างสรรพสินค้า เช่น 7-Eleven, Tops, Lotus, Makro เป็นต้น ระบุ _____

☐ ช่องทางออนไลน์ เช่น Website Social Media (Facebook Instagram Line) และแพลตฟอร์ม e-Commerce ต่าง ๆ (Shopee Lazada) เป็นต้น ระบุ Website (ถ้ามี) _____

☐ ส่งออกต่างประเทศ ประเทศที่ส่งออก _____

☐ ช่องทางการจำหน่ายอื่น ๆ โปรดระบุ _____

7. ข้อมูลอื่น ๆ

7.1 ได้รับการรับรองมาตรฐาน ☐ GAP ☐ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ออร์แกนิก) ☐ อื่น ๆ (ถ้ามี) _____

7.2 สนใจเข้าร่วมงานแสดงและจำหน่ายสินค้า ☐ ในประเทศ ☐ ต่างประเทศ ☐ ไม่สนใจ

7.3 ข้าพเจ้าเคยฟังการบรรยายเรื่องสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

8. เอกสารประกอบการขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย

☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือ หนังสือรับรองนิติบุคคล

☐ (เฉพาะกรณีขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย แบบกลุ่ม) ใบรายชื่อสมาชิก และสำเนาบัตรประชาชนของสมาชิก

9. รับทราบว่ากรมทรัพย์สินทางปัญญาสามารถเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลตามที่ระบุในแบบฟอร์มนี้ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานตามภารกิจของกรมทรัพย์สินทางปัญญาและเพื่อประโยชน์สาธารณะ สำหรับจัดทำเป็นฐานข้อมูลผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การเผยแพร่ข้อมูลผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทยลงในเว็บไซต์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา การจัดทำระบบควบคุมคุณภาพ การส่งเสริมการตลาด การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการประชาสัมพันธ์สินค้า GI เป็นต้น

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ และยอมรับตามคู่มือปฏิบัติงานและแผนการควบคุม และหากข้าพเจ้าได้รับการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทยแล้ว ข้าพเจ้าจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด

ลงชื่อ _____ ผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ไทย
(_____)

_____ / _____ / _____

หมายเหตุ 1. การกรอกข้อความให้ใช้วิธีพิมพ์ 2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ 3. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล

ที่	ใบรายชื่อสมาชิก ชื่อกลุ่ม _____
	ชื่อ _____ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ _____ งาน
	ชื่อ _____ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ _____ งาน
	ชื่อ _____ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ _____ งาน
	ชื่อ _____ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ _____ งาน
	ชื่อ _____ เลขประจำตัวประชาชน ที่อยู่ _____ หมู่ _____ แขวง/ตำบล _____ เขต/อำเภอ _____ จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ พื้นที่การผลิต จำนวนแปลง _____ แปลง พื้นที่รวม _____ ไร่ _____ งาน

แบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี (แบบเดี่ยว)

วันที่ตรวจ:

ชื่อ-นามสกุล (ผู้รับการตรวจประเมิน):

ที่อยู่ เลขที่: หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ: จังหวัด

โทร:

ชื่อ-นามสกุล (ผู้ตรวจประเมิน):

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
1. 	ขอบเขตพื้นที่การผลิต เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ขอบเขตพื้นที่การปลูกมะม่วงมันหนอง แขงสระบุรี ครอบคลุม 6 อำเภอ ของ จังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
2. 	ลักษณะพิเศษของมะม่วงมันหนองแขง สระบุรี				
	2.1 พันธุ์ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (มะม่วงพันธุ์มันหนองแขง)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	2.2 ลักษณะทางกายภาพ				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	- ผล เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (รูปทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อแนะนำ
	- เปลือก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ผิวเปลือกสีเขียวฉ่ำ มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล)	หลัก			
	- เนื้อ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (เนื้อละเอียดค่อนข้างขาว เมื่อแก่จัดจะออกสีเหลืองนวล ไม่มีเส้นเมล็ดมีลักษณะแบนยาว เนื้อในเมล็ดมีน้อย)	หลัก			
	- รสชาติ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (เมื่อแก่จัดจะมีรสมันหวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยวรับประทาน)	หลัก			
3. 	กระบวนการผลิต				กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ทราบว่าจะไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและทำการตัดออกจากบัญชีสมาชิก
	3.1 การเตรียมต้นพันธุ์ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ต้นพันธุ์ต้องได้มาจากการขยายพันธุ์ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การเพาะเมล็ด การทาบกิ่ง และการเสียบยอด เป็นต้นเป็นต้นพันธุ์ที่ปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรีหรือจากแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ และต้นตอต้องมีคุณภาพแข็งแรง ไม่ใช่ต้นตอที่จะทำให้คุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไป)	หลัก			
	3.2 การเตรียมพื้นที่ปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรทำการปรับปรุงดิน ไถพรวน กำจัดวัชพืชหรือพิจารณาตามความอุดมสมบูรณ์ของดิน ขุดหลุมปลูกขนาด 50 X 50 X 50 เซนติเมตร โดยเว้นระยะปลูกไม่น้อยกว่า 3 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
	3.3 การปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (นำต้นพันธุ์มาใส่ในหลุมปลูกกลบดิน แต่ต้องไม่มีตรอยที่ติดตาหรือตอกิ่งไว้ กัดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น ปักไม้หลักและผูกเชือกยึด ป้องกันลมโยก รดน้ำให้ชุ่ม คลุมดินบริเวณโคนต้นหรือทำร่มเงา)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข
	3.4 การให้น้ำ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยเฉพาะในช่วงต้องการเร่งการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบ)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข
	3.5 การใส่ปุ๋ย เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะตามพัฒนาการหรือความต้องการ ก่อนการใส่ปุ๋ยต้องกำจัดวัชพืชได้ทรงพุ่ม)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข
	3.6 การตัดแต่งกิ่ง เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรตัดแต่งทรงพุ่มให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ ตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งกระโดง กิ่งที่ไม่เป็นระเบียบ กิ่งไขว้ กิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรคแมลง และกิ่งฉีกหักเสียหายหลังจาก เก็บเกี่ยวผล เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข
	3.7 การกำจัดวัชพืช เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัดโดยใช้แรงงาน หรือเครื่องจักรกล การไถพรวน การปลูกพืชคลุมดิน หรือการคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่างๆ เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
	3.8 การกำจัดโรคพืชและศัตรูพืช เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ต้อง สํารวจต้นมะม่วงอย่างสม่ำเสมอและ เลือกใช้วิธีการกำจัดรักษาที่เหมาะสม ซึ่ง สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัด ทำลาย เผาทั้ง การใช้สารป้องกัน กำจัดฉีดพ่น เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.9 การเก็บเกี่ยว เป็นไปตามข้อกำหนด หรือไม่ (ระยะเวลาที่เหมาะสมใน การเก็บเกี่ยวมะม่วงมันหนองแซง สระเบบุรี คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนเมษายน หรือหลังจากการติด ดอกประมาณ 90 วัน อาจคลาด เคลื่อนเล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพ อากาศในแต่ละปี การเก็บเกี่ยว ต้อง เก็บเมื่อผลแก่แต่ยังไม่สุก โดยสังเกต ได้จากแก้มผลทั้ง 2 ข้างพองโตเต็มที่ สีส้ม เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียวนวล ขั้วผลหรือแขนงข้างขั้วเริ่ม เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้อุปกรณ์สอยมะม่วงหรือเด็ดจาก ขั้วอย่างระมัดระวัง อย่าทำให้มะม่วง เกิดแผล รอยขีดข่วน หรือแตก ควร มีภาชนะรองรับเพื่อสะดวกในการ ขนย้ายมะม่วง เมื่อเก็บผลแล้ว ให้รีบ นำมะม่วงเข้าที่ร่ม คัดเลือกผลที่มี ตำหนิออก	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
4. 	การบรรจุหีบห่อ				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	มีรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ ฉลาก หรือ หีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “มะม่วง มันหนองแซงสระบุรี” และ/หรือ “Saraburi Man Nong Saeng Mango” ตามข้อกำหนดหรือไม่	หลัก			
	มีการระบุชื่อและที่อยู่ เบอร์ติดต่อของ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้า หรือ QR- Code ที่ติดต่อได้ ตามข้อกำหนดหรือไม่	หลัก			
5. 	การผลิต การจำหน่าย				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตหรือไม่	หลัก			
	มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ประกอบการ ค้าหรือไม่	หลัก			
	ผู้ประกอบการค้าที่จำหน่ายสินค้า GI รับ ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนสมาชิก หรือไม่ (แนบเอกสารหลักฐาน)	หลัก			

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ พบข้อบกพร่องให้แก้ไข:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยให้ผู้รับการตรวจประเมินแก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นไปตามข้อกำหนด ภายในวันที่.....

ลงชื่อ..... (.....) ผู้รับการตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....

แบบประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี (แบบกลุ่ม)

วันที่ตรวจ:

ชื่อกลุ่ม: ชื่อ-นามสกุลหัวหน้ากลุ่ม:

ชื่อ-นามสกุล (ผู้รับการตรวจประเมิน):

ที่อยู่ เลขที่: หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ: จังหวัด

โทร.:

ชื่อ-นามสกุล (ผู้ตรวจประเมิน):

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
1. 	ขอบเขตพื้นที่การผลิต เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ขอบเขตพื้นที่การปลูกมะม่วงมันหนอง แขงสระบุรี ครอบคลุม 6 อำเภอ ของ จังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบ ว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
2. 	ลักษณะพิเศษของมะม่วงมันหนองแขง สระบุรี				
	2.1 พันธุ์ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (มะม่วงพันธุ์มันหนองแขง)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบ ว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	2.2 ลักษณะทางกายภาพ				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบ ว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	- ผล เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (รูปทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ)	หลัก			แจ้งให้ทราบ ว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
	- เปลือก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ผิวเปลือกสีเขียวฉ่ำ มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล)	หลัก			
	- เนื้อ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (เนื้อละเอียดค่อนข้างขาว เมื่อแก้มัดจะออกสีเหลืองนวล ไม่มีเส้นเมล็ดมีลักษณะแบนยาว เนื้อในเมล็ดมีน้อย)	หลัก			
	- รสชาติ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (เมื่อแก้มัดจะมีรสมันหวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยวรับประทาน)	หลัก			
3. 	กระบวนการผลิต				กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ทราบว่าจะไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและทำการตัดออกจากบัญชีสมาชิก
	3.1 การเตรียมต้นพันธุ์ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ต้นพันธุ์ต้องได้มาจากการขยายพันธุ์ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การเพาะเมล็ด การทาบกิ่ง และการเสียบยอด เป็นต้น เป็นต้นพันธุ์ที่ปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรีหรือจากแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ และต้นตอต้องมีคุณภาพแข็งแรง ไม่ใช้ต้นตอที่จะทำให้คุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไป)	หลัก			
	3.2 การเตรียมพื้นที่ปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรทำการปรับปรุงดิน ไถพรวน กำจัดวัชพืชหรือพิจารณาตามความอุดมสมบูรณ์ของดิน ขุดหลุมปลูกขนาด 50 X 50 X 50 เซนติเมตร โดยเว้นระยะปลูกไม่น้อยกว่า 3 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้องแจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำการแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
	3.3 การปลูก เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (นำต้นพันธุ์มาใส่ในหลุมปลูก กลับดิน แต่ต้องไม่มีตรอยที่ติดตา หรือตอกิ่งไว้ กัดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น ปักไม้หลักและผูกเชือกยึด ป้องกันลมโยก รดน้ำให้ชุ่ม คลุมดิน บริเวณโคนต้นหรือทำร่มเงา)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.4 การให้น้ำ เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และเพียงพอ โดยเฉพาะในช่วง ต้องการเร่งการเจริญเติบโต ทางลำต้น กิ่งและใบ)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.5 การใส่ปุ๋ย เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะตาม พัฒนาการหรือความต้องการ ก่อน การใส่ปุ๋ยต้องกำจัดวัชพืชได้ทรงพุ่ม)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.6 การตัดแต่งกิ่ง เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ควรตัดแต่งทรงพุ่มให้ได้ตาม ขนาดที่ต้องการ ตัดแต่งกิ่งที่ไม่ ต้องการออก เช่น กิ่งกระโดง กิ่งที่ไม่ เป็นระเบียบ กิ่งไขว้ กิ่งแห้ง กิ่งเป็น โรคนแมลง และกิ่งฉีกหักเสียหาย หลังจาก เก็บเกี่ยวผล เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.7 การกำจัดวัชพืช เป็นไปตาม ข้อกำหนดหรือไม่ (ต้องทำอย่าง สม่ำเสมอ สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัดโดยใช้แรงงาน หรือ เครื่องจักรกล การไถพรวน การปลูก พืชคลุมดิน หรือการคลุมดินด้วยวัสดุ คลุมดินต่างๆ เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อเสนอแนะ
	3.8 การกำจัดโรคพืชและศัตรูพืช เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ (ต้อง สํารวจต้นมะม่วงอย่างสม่ำเสมอและ เลือกใช้วิธีการรักษาที่เหมาะสม ซึ่ง สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัด ทำลาย เผาทิ้ง การใช้สารป้องกัน กำจัดฉีดพ่น เป็นต้น)	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข
	3.9 การเก็บเกี่ยว เป็นไปตามข้อกำหนด หรือไม่ (ระยะเวลาที่เหมาะสมใน การเก็บเกี่ยวมะม่วงมันหนองแซง สระเบบุรี คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนเมษายน หรือหลังจากการติด ดอกประมาณ 90 วัน อาจคลาด เคลื่อนเล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพ อากาศในแต่ละปี การเก็บเกี่ยว ต้อง เก็บเมื่อผลแก่แต่ยังไม่สุก โดยสังเกต ได้จากแก้มผลทั้ง 2 ข้างพองโตเต็มที่ สีผิว เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียว นวล ขั้วผลหรือแขนงข้างขั้วเริ่ม เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้อุปกรณ์สอยมะม่วงหรือเด็ดจาก ขั้วอย่างระมัดระวัง อย่าทำให้มะม่วง เกิดแผล รอยขีดข่วน หรือแตก ควร มีภาชนะรองรับเพื่อสะดวกในการ ขนย้ายมะม่วง เมื่อเก็บผลแล้ว ให้รีบ นำมะม่วงเข้าที่รีม คัดเลือกผลที่มี ดำหนิออก	รอง			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ผู้ถูกตรวจทำ การแก้ไข

ลำดับ วิธีการตรวจ	รายการตรวจสอบ	ข้อกำหนด หลัก/รอง	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	ข้อแนะนำ
4. 	การบรรจุหีบห่อ				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	มีรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ ฉลาก หรือ หีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “มะม่วง มันหนองแซงสระบุรี” และ/หรือ “Saraburi Man Nong Saeng Mango” ตามข้อกำหนดหรือไม่	หลัก			
	มีการระบุชื่อและที่อยู่ เบอร์ติดต่อของ ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้า หรือ QR- Code ที่ติดต่อได้ ตามข้อกำหนดหรือไม่	หลัก			
5. 	การผลิต การจำหน่าย				กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตหรือไม่	หลัก			
	มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ประกอบการ ค้าหรือไม่	หลัก			
6. 	ผู้ประกอบการค้าที่จำหน่ายสินค้า GI รับ ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนสมาชิก หรือไม่ (แนบเอกสารหลักฐาน)	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก
	การบริหารจัดการภายในกลุ่ม				
	6.1 มีการจัดทำบัญชีสมาชิกหรือไม่	หลัก			
	6.2 มีโครงสร้างการบริหารจัดการ ภายในกลุ่มหรือไม่	หลัก			
6. 	6.3 มีการลงพื้นที่สุ่มตรวจสอบสมาชิกภายใน กลุ่มที่ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทาง ภูมิศาสตร์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือไม่	หลัก			กรณีไม่ถูกต้องต้อง แจ้งให้ทราบว่า ไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด และทำการตัดออก จากบัญชีสมาชิก

แบบตรวจติดตามการแก้ไข
สินค้า: มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

วันที่พิจารณาตรวจติดตาม:

ชื่อ-นามสกุล (ผู้รับการตรวจประเมิน):

ชื่อ-นามสกุล (ผู้ตรวจประเมิน):

ตามที่ได้มีการตรวจประเมินคุณภาพสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และผู้ตรวจประเมินพบข้อบกพร่อง
 โดยกำหนดให้ผู้รับการตรวจประเมินแก้ไขให้ถูกต้องภายในวันที่.....นั้น

บัดนี้ ครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ตรวจประเมินได้ทำการตรวจติดตาม โดยมีผล ดังนี้

- ☐ ผ่าน ผู้รับการตรวจประเมินได้แก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นไปตามข้อกำหนดแล้ว
- ☐ ไม่ผ่าน ผู้รับการตรวจประเมินได้แก้ไขข้อบกพร่องแล้ว แต่ยังไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
- ☐ ไม่ผ่าน ผู้รับการตรวจประเมินไม่ได้แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อกำหนด

ลงชื่อ..... (.....) ผู้รับการตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....
ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....	ลงชื่อ..... (.....) ผู้ตรวจประเมิน วันที่...../...../.....

ประกาศกรมทรัพยากรทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

ทะเบียนเลขที่ สข 64100165

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพยากรทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี คำขอเลขที่ 63100247 ทะเบียนเลขที่ สข 64100165 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 9 กันยายน 2563

ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2564

(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพยากรทางปัญญา

295/2564

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี
(Saraburi Man Nong Saeng Mango)

(1) เลขที่คำขอ	63100247	ทะเบียนเลขที่	สช 64100164
(2) วันที่ยื่นคำขอ	9 กันยายน 2563	วันที่ขึ้นทะเบียน	9 กันยายน 2563
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดสระบุรี
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดสระบุรี ตำบลตะกุด อำเภอเมืองสระบุรี
จังหวัดสระบุรี 18000		
(4) รายการสินค้า	มะม่วง		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี (Saraburi Man Nong Saeng Mango) หมายถึง มะม่วงพันธุ์มันหนองแขง ที่มีผลทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ ผิวเปลือกสีเขียวปนขาว มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล นิยมบริโภคดิบโดยเมื่อแก่จัดจะมีรสมัน หวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยว ปลูกและผลิตครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์มะม่วง พันธุ์มันหนองแขง

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล รูปทรงรีปลายมน แก้มผลอวบ
- เปลือก ผิวเปลือกสีเขียวปนขาว มีลายเส้นเล็กละเอียดกระจายทั่วผล
- เนื้อ เนื้อละเอียดค่อนข้างขาว เมื่อแก่จัดจะออกสีเหลืองปนขาว ไม่มีเสี้ยน เมล็ดมีลักษณะแบนยาว เนื้อในเมล็ดมีน้อย
- รสชาติ นิยมบริโภคดิบเมื่อแก่จัดจะมีรสมัน หวาน กรอบ ไม่มีรสเปรี้ยว รับประทานได้ตั้งแต่ผลยังอ่อน เมื่อผลแก่จะยังมันออกรสหวาน

(3) ลักษณะประจำพันธุ์

มะม่วงพันธุ์มันหนองแขง มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Mangifera indica* L. ชื่อวงศ์ Anacardiaceae เป็นไม้ยืนต้นสูง 8 - 15 เมตร ลักษณะต้นเป็นทรงค่อนข้างทึบ ใบมีขนาดกลาง สีใบค่อนข้างอ่อน ขอบของใบเป็นคลื่นเล็กน้อย ลักษณะการแตกใบคล้ายทรงฉัตรเป็นชั้นๆ ซึ่งมีลักษณะการแตกใบผิดกับมะม่วงพันธุ์อื่น ๆ ลำต้นมีสีน้ำตาลเทาสีจะอ่อนกว่าต้นมะม่วงพันธุ์อื่น ออกดอกและติดผลได้ดีตามฤดูกาล

(6) กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์ ต้องได้มาจากการขยายพันธุ์ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การเพาะเมล็ด การทาบกิ่ง และการเสียบยอด เป็นต้น โดยใช้ต้นพันธุ์ที่ปลูกในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรีหรือจากแหล่งพันธุ์ที่เชื่อถือได้ และต้นตอต้องมีคุณภาพ แข็งแรง ไม่ใช้ต้นตอที่จะทำให้คุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไป

(2) การเตรียมพื้นที่ปลูก ควรทำการปรับปรุงดิน ไถพรวน กำจัดวัชพืช ขุดหลุมปลูกขนาด 50 x 50 x 50 เซนติเมตร หรือพิจารณาตามความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยเว้นระยะปลูกไม่น้อยกว่า 3 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(3) การปลูก นำต้นพันธุ์มาใส่ในหลุมปลูก กลบดินแต่ต้องไม่มีตรอยที่ติดตาหรือตอกิ่งไว้ กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น ปักไม้หลักและผูกเชือกยึดป้องกันลมโยก รดน้ำให้ชุ่ม คลุมดินบริเวณโคนต้นหรือทำร่มเงา

(4) การให้น้ำ ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ โดยเฉพาะในช่วงต้องการเร่งการเจริญเติบโตทางลำต้น กิ่งและใบ

(5) การใส่ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะตามพัฒนาการหรือความต้องการ โดยก่อนการใส่ปุ๋ยต้องกำจัดวัชพืชได้ทรงพุ่ม

(6) การตัดแต่งกิ่ง ควรตัดแต่งทรงพุ่มให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ ตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งกระโดง กิ่งที่ไม่เป็นระเบียบ กิ่งไขว้ กิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรคแมลง และกิ่งฉีกหักเสียหายหลังจากเก็บเกี่ยวผล เป็นต้น

(7) การกำจัดวัชพืช ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัดโดยใช้แรงงาน หรือเครื่องจักรกล การไถพรวน การปลูกพืชคลุมดิน หรือการคลุมดินด้วยวัสดุคลุมดินต่างๆ เป็นต้น

(8) การกำจัดโรคพืชและศัตรูพืช ต้องสำรวจต้นมะม่วงอย่างสม่ำเสมอและเลือกใช้วิธีการรักษาที่เหมาะสม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตัดทำลาย เผาทิ้ง การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

การเก็บเกี่ยว

(1) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน หรือหลังจากการติดดอกประมาณ 90 วัน อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพอากาศในแต่ละปี

(2) การเก็บเกี่ยว ต้องเก็บเมื่อผลแก่แต่ยังไม่สุก โดยสังเกตได้จากแก้มผลทั้ง 2 ข้างพอโตเต็มที่ สีผิวเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีเขียวอมเหลือง ขั้วผลหรือแขนงขั้วเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล

(3) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้อุปกรณ์สอยมะม่วงหรือเด็ดจากช่ออย่างระมัดระวัง อย่าทำให้มะม่วงเกิดแผลรอยขีดข่วน หรือแตก และควรมีภาชนะรองรับเพื่อสะดวกในการขนย้ายมะม่วง เมื่อเก็บผลแล้วให้นำมะม่วงเข้าที่ร่ม คัดเลือกผลที่มีตำหนิออก

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า

(1) มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี หรือ Saraburi Man Nong Saeng Mango

(2) ระบุ ชื่อ ที่อยู่ เบอร์ติดต่อ ของผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้า ที่ติดต่อได้

(7) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ที่ละติจูด 14 องศา 31 ลิปดา 43 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 100 องศา 54 ลิปดา 35 พิลิปดาตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศด้านทิศเหนือและตะวันออกเป็นเนินเขาสูงชันที่ราบสูงด้านตอนใต้ ตอนกลาง และตะวันตก เป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นดินเหนียวที่มีการระบายน้ำดีมีรอยแตกที่ผิวหน้าดิน มีความร่วนซุยที่เหมาะสมต่อการซึบซอมของรากพืชในการดูดน้ำและธาตุอาหาร มีช่องว่างที่เกิดจากก้อนกรวดในดินทำให้มีพื้นที่ในการสะสมออกซิเจนบริเวณราก จึงทำให้สามารถปลูกพืชไร่และไม้ผลได้ดี ชุดดินเป็นชุดดินท่าเรือที่มีธาตุอาหารที่จำเป็นสำหรับมะม่วง คือ มีโพแทสเซียมสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของรากทำให้รากดูดน้ำและธาตุอาหารได้ดีขึ้น และมีความจำเป็นต่อการสร้างเนื้อผลไม้ การสร้างแบ่งของผล นอกจากนั้นยังพบว่ามีธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริม เช่น เหล็ก แมงกานีส และกำมะถัน เป็นต้น ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งธาตุอาหารเหล่านี้ส่งผลต่อความหวานมันซึ่งเป็นลักษณะเด่นของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางที่อยู่ลึกเข้ามาในแผ่นดิน จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27 - 29 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดที่สุดในรอบปี ส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาวที่สุดในเดือนมกราคม ด้วยความสัมพันธ์นี้ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี ในมิติของการจัดการใบ การจัดการดอก และการดูแลหลังการติดผล ทั้งยังตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 3 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำบางปะกง ทำให้มีแหล่งน้ำจำนวนมากประกอบกับปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสม ทำให้พื้นที่การเกษตรมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกทำให้มะม่วงมีการติดผลได้ดี และมีผลผลิตที่ได้คุณภาพ รสชาติเป็นที่นิยมของผู้บริโภคโดยทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี มีประวัติเล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ คือ เมื่อเกือบร้อยปีที่ผ่านมาแล้ว พ่อเผ่าทิม คนบ้านหนองน้ำสร้าง ได้ไปเยี่ยมญาติซึ่งบวชเป็นพระอยู่ในกรุงเทพฯ และพักอยู่กับพระหลายวัน ได้รับประทานมะม่วงอร่อยจึงเก็บเมล็ดไว้ เมื่อกลับบ้านได้เอาเมล็ดมะม่วง 3 เมล็ด มาให้ แม่เผ่าคำ ปลูกไว้ข้างยั้งข้าวที่บ้านหนองน้ำสร้าง โดยไม่รู้ว่าเป็นเมล็ดมะม่วงอะไร พอมะม่วงโตมีลูกออกมาในระยะใกล้เคียงกัน

ทั้ง 3 ต้น ก็ปรากฏว่าต้นหนึ่งผลโตมาก คือ “มะม่วงหาวช้าง” อีกต้นหนึ่งผลใหญ่เวลาสุกผิวส่วนหัวสีแดงจัด เรียก “ตลับนาค” สำหรับต้นที่เหลือเวลารับประทานเข้าไปแล้ว รสชาติผิดแปลกไปจากมะม่วงต้นอื่นๆ ไม่ว่าจะรับประทานตอนไหนก็จะไม่มีรสเปรี้ยว เจ้าของเลยตั้งชื่อว่า “มะม่วงมัน” จากนั้นเพื่อนบ้านก็ขอพันธุ์ไปปลูกแพร่หลายขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ แต่เดิมชาวบ้านอำเภอหนองแขงปลูกมะม่วงกันทุกครัวเรือน บ้างก็ปลูกเป็นอาชีพ บ้างปลูกตามหัวไร่ปลายนา เมื่อถึงฤดูกาลมะม่วง จะนำมะม่วงไปวางจำหน่ายบริเวณสถานีรถไฟอำเภอหนองแขง ผู้คนที่รู้จักในชื่อเสียงของมะม่วงมันนี้จะไปรอซื้อและนำไปจำหน่ายต่อ จึงเป็นจุดกำเนิดของมะม่วงพันธุ์มันหนองแขง และนำมาตั้งเป็นคำขวัญของอำเภอว่า “มะม่วงต้นตำรับ เครื่องประดับโบราณ ชลประทาน หลากหลาย ทางรถไฟสู่อีสาน ศูนย์ตำนานวัฒนธรรม” ด้วยความโดดเด่นและรสชาติที่แตกต่าง เพราะเป็นมะม่วงที่มีความมันจัด หวาน กรอบ เมื่อผลโตขนาดเท่าหัวนิ้วโป้งจะเริ่มมีรสชาติดมัน แต่มะม่วงมันอื่นๆ ส่วนมากจะรสชาติดมันเฉพาะตอนแก่จัด ความมีชื่อเสียงของ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” โด่งดังเป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศมายาวนาน จังหวัดสระบุรี จึงมีการจัดงานเทศกาลประจำปี “งานเทศกาลมะม่วงมันหนองแขง” เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์การปลูกมะม่วงพันธุ์มันหนองแขง มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 และยังคงมีการจัดมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความมีชื่อเสียงผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” ยังคงความมีคุณภาพและชื่อเสียงต่อไป

(8) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดสระบุรี ได้แก่ อำเภอหนองแขง อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเสาไห้ และอำเภอหนองแค รายละเอียดตามแผนที่

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(10) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

(2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

รูป ข.1 ต้นมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

รูป ข.2 ลำต้นและเปลือกไม้ของ
ต้นมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

รูป ข.3 ใบของต้นมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

รูป ข.4 ใบอ่อนของต้นมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

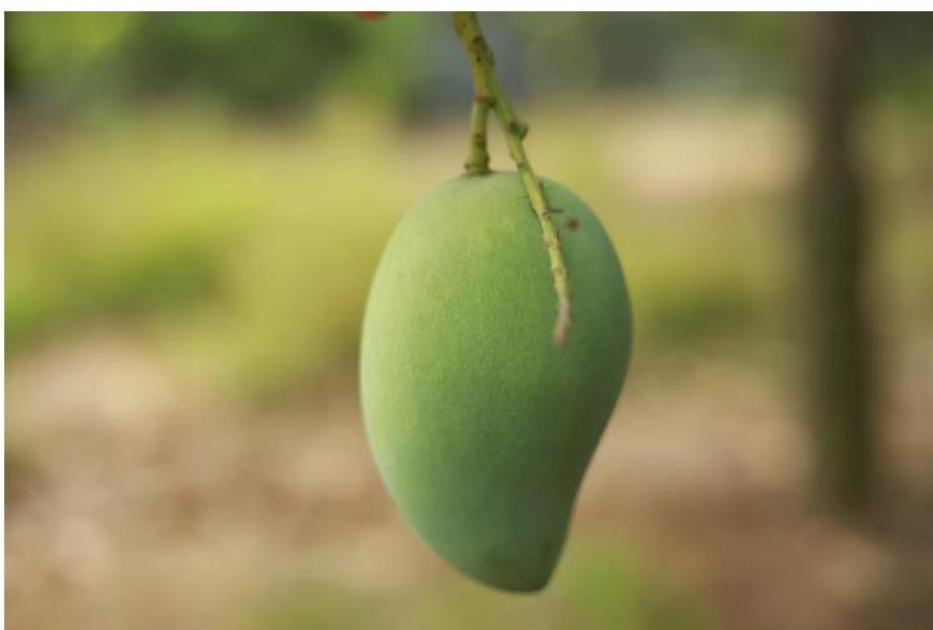
รูป ข.5 ช่อดอกของต้นมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

รูป ข.6 ผลของต้นมะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

รูป ข.7 ผลอ่อนของต้นมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

รูป ข.8 ผลแก่ของต้นมะม่วงมันหนองแขงสระบุรี

รูป ข.9 มะม่วงมันหนองแซงสระบุรี

แหล่งอ้างอิง

1. ข้อมูลเกี่ยวกับมะม่วงมันหนองแขง
 - กิจกรรมขยายพันธุ์ต้นไม้ทรงปลูก มะม่วงมันหนองแขง
<https://saraburi.doe.go.th/wihandaeng/?p=6166>
 - ข้อมูลทั่วไป (แหล่งปลูก ลักษณะทั่วไป การดูแลรักษา โรคและแมลงที่สำคัญ ของมะม่วงมันหนองแขง การปลูก การขยายพันธุ์ การดูแล มะม่วงมันหนองแขง)
<https://Mepanya.com> / <https://chaipat.or.th> / <https://erawanagri.com>
2. ความสำคัญและการอนุรักษ์ มะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี
 - โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับกิจกรรมการปลูกมะม่วงมันหนองแขงทรงปลูก แก่เกษตรกรอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
<https://saraburi.doe.go.th/>
 เพจ Facebook สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระบุรี
3. พื้นที่รวมปลูกมะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี
 - ระบบปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ปี 2567
4. สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขง”
 - เอกสารระบบควบคุมภายใน คู่มือปฏิบัติงานและแผนการควบคุมสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” โดย คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี” และ คณะทำงานเพื่อการพิจารณาคำขอ ตรวจสอบ ควบคุมคุณภาพและแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สินค้า “มะม่วงมันหนองแขงสระบุรี”
5. พื้นที่ปลูกมะม่วงมันหนองแขง จังหวัดสระบุรี ที่ได้ใบอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ G
 - สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2568)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุขุมวิท สุขพันธุ์ถาวร

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี

ผู้จัดทำ/รวบรวมข้อมูล (กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี)

นางสาวนันทกา แสงจันทร์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวทิพย์วรรณ นันใจยะ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ออกแบบหน้าปก/รูปเล่ม

นางสาวทิพย์วรรณ นันใจยะ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

bit.ly/3KsAsf2

ดาวน์โหลดเอกสารข้อมูลเพื่อการวางแผนการเกษตรรายสินค้า
ของจังหวัดสระบุรี เรื่อง “มะม่วงมันหนองแซง”

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระบุรี

ศูนย์ราชการจังหวัดสระบุรี ชั้น 2 (ฝั่งทางรถไฟ)

เลขที่ 123 ตำบลตะกุด อำเภอเมืองสระบุรี

จังหวัดสระบุรี 18000

โทรศัพท์ 0 3634 0740 โทรสาร 0 3634 0741

E-mail : saraban_sri@opsmoac.go.th

